

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, SPALIO – OCTOBER 6, 2015 • Vol. CVI Nr. 117 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 10-05-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Ekspedicija K. Pakšto
atminimui – 8 psl.

Paprastuose dalykuose įžvelgti
stebuklą – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Amerikos „pieno žemės“ patirtis – Lietuvai

Žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė ir Wisconsin žemės ūkio ministras Ben Brancel apsikeitė dovanėlėmis.

Lietuva didelį dėmesį skiria gyvulininkystės ir ekologinės žemdirbystės plėtrai, todėl visada naudinga kitų šalių patirtis, žinios ir užmegzti bendradarbiavimo ryšiai šiose srityse. Žemės ūkio ministrės Virginijos Baltraitienės vadovaujama delegacija praėjusią savaitę JAV susitiko su Wisconsin valstijos žemės ūkio ir kaimo plėtros institucijų atstovais, fermeriais, lankėsi parodoje „World Dairy Expo 2015“.

Wisconsin valstiją, turinčią labai išplėtotą pienininkystės sektorių, patys amerikiečiai vadina „Amerikos pieno žeme“. Šioje valstijoje yra 4 kartus daugiau karvių negu visoje Lietuvoje. Wisconsinas taip pat gali didžiulis būdamas JAV ekologinės produkcijos gamyboje pir-

maudamas tarp kitų valstijų.

Kongreso rūmuose įvykusiame lietuvių susitikime su Wisconsin valstijos gubernatoriaus pavaduotoja Rebecca Kleefisch ir Žemės ūkio, prekybos ir vartotojų teisių departamento sekretoriaus Ben Brancel vadovaujama delegacija buvo aptarta daug abiem šalims rūpimų klausimų. Pastaruoju metu ypač aktuali tema yra Europos Sąjungos ir JAV derybos dėl didžiausio pasaulyje laisvos prekybos susitarimo – Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės, kuris žada paspartinti abiejų ekonomikų augimą ir sukurti naujų darbo vietų. Susitikime nemažai diskutuota, kaip sutartis paveiktų atskiras ekonomikos sritis. – 6 psl.

„Draugui“ linkėta dar ilgų metų

Iš k.: LR generalinis konsulas Marijus Gudynas su žmona Gintarija, Krašto apsaugos viceministras Marijus Velička, „Draugo“ tarybos narė ir Draugo fondo pirmininkė Marija Remienė, LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir „Draugo“ tarybos narys, ALT'o pirmininkas adv. Saulius Kuprys.
Jono Kuprio nuotr.

Sekmadienio popietę Willowbrook pokylių salėje per du šimtus ištikimų laikraščio skaitytojų ir rėmėjų susirinko į metinius „Draugo“ pietus. Šiemet sulaukta ir garbingų svečių iš Lietuvos: pokylyje dalyvavo Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir jo patarėjas Darius Skusevičius, Krašto apsaugos viceministras Marijus

Velička, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų pirmininko pavaduotoja buvusi europarlamentarė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė. Popietės dalyviams koncertavo jaunosios „Svajonės“ choristės bei ansamblis „Kaukas“ – Jūratė ir Rimas Grabliauskai. Apie pokylį plačiau – kitoje „Draugo“ laidoje.

Jeigu nesijauti pagyrimų vertas, laikyk juos meilėkavimu. – Demokritas

Mano vaikai mane juokais kar-tais pavadina „kiaule tau-pykle” (mat vaikystėje jie tu-rėjo po molinę kiaulytę-taupyklę, į ku-rią mesavo savo santaupas), nes nuo-lat taupau. Matyt, todėl į akį man ir krito informacija apie tai, kad Euro-poje lietuviai mažiausiai praskoline ir labiausiai bijo būti skolingi. O jeigu ir skolinasi, tai labai skuba skolą grą-žinti. Toks buvo Lietuvos gyvybės draudimo bendrovės „Aviva” grupės užsakymu atliktas tarp-tautinis tyrimas. Kaip rašoma bendrovės pranešime spaudai, tyrimo duomenimis, net 79 proc. Lietuvos gyventojų teigia, kad jų turimos skolos neleidžia gy-venti patogiai. Iš 17 tyrime dalyvavusių pasaulio vals-tybių lietuviai labiausiai išsiskiria neigiama nuo-mone apie išsiskolinimus – kad turimos skolos kelia nepatogumų, mano tik 10 proc. prancūzų, 24 proc. bri-tų, 35 proc. amerikiečių. Lietuvių baimė lįsti į sko-las patvirtina ir oficiali statistika. „Eurostat” duo-menimis, lietuvių skolos ir pajamų santykis yra ma-žiausias Europoje ir sudaro tik 35 proc. gaunamų pa-jamų. Kaip rašė „Delfi”, „Lietuvos gyventojai kur kas rečiau nei vakariečiai finansų stygiaus problemą sprendžia skolindamiesi. Reikia pabrėžti, kad mažas skolų lygis yra sveikos ekonomikos ženklas, todėl esame labiau pasirengę galimiems ekonominiams sukrėtimams, – lietuvių ir vakariečių požiūrio į sko-linimąsi skirtumas pranešime spaudai aiškino „Aviva Lietuva” generalinė direktorė Asta Gra-binskė. Lietuvoje būsto, vartojimo paskolas ir kitus išsiskolinimus kuo greičiau grąžinti stengiasi 65 proc. gyventojų ir tik dešimtadalis apklaustųjų tei-gia niekur neskubantys, skolų grąžinimą palie-kantys antrame plane. „Lietuviai ne tik nepato-giausiai jaučiasi turėdami skolų, bet ir labiausiai stengiasi kuo greičiau atsikratyti jų naštos. Tik 31 proc. italų, 36 proc. ispanų, 34 proc. britų skolų grą-žinimui teikia prioritetą”, – sako tyrėjų atstovė.

Idomu: lietuviai Europoje garsėja tarp dau-giausiai išgeriančių alkoholio, dažniausiai besizū-dančių, dažniausiai emigruojančių ir štai – nenorinčių skolintis. O tai tam tikra prasme reiškia – ir taupiausių. Jeigu reikia pinigų ir nenori skolintis, turi labai taupyti. Taigi esu tipiška lietuvi, nors ne-vartoju alkoholio. Tiesa, į nevilgtį puolu dažnai – dėl kiekvienos smulkmenos. Išėitų lietuvis – keistų savybių rinkinys. Atrodo, kad netgi sunkiai sude-rinamų savybių. Kaip jos įgytos? Kas jas išugdė?

Štai kažkada skaičiau, kodėl Klaipėdos krašto lietuviai, lietuvininkai, yra labai tvarkingi. Senie-ji gyventojai (tiesa, jų bėra labai mažai), sako, ne-mėgsta iš kitur atsikėlusių, nes šie yra nevalyvi, jų sodybos netvarkingos. O senųjų klaipėdiškių sody-bos tvarkomos idealiai. Pasirodo, tais laikais, kai jie buvo „po vokiečiais”, krašte buvo žiauri drausmė, už netvarką sodyboje buvo sodinama į kalėjimą ir dar dedamos didžiulės piniginės baudos. Taip per šimtmečius susiklostė žmonių įpročiai gyventi ne tik švariai, bet ir tvarkingai. O liaudies išmintis sako: įpratimas – antras prigimimas.

Kodėl pas mus daug geriama – taip pat aišku ir be didelių tyrimų – 200 metų rusiškos carinės pries-paudos ir paskui dar 50 metų rusiškos sovietinės priespaudos. Rusai iki šiol garsėja laisvai besilie-jančia degtine. Estai ir latviai istoriškai yra labiau paveikti vokiečių kultūros ir įpročių, todėl jiems, ma-tyt, mažiau prilipo šis rusiškas įprotis (nors skir-tumas nėra labai didelis, sovietinė okupacija daug ką sulygino).

Na, o kur ieškoti lietuviško taupumo ir, saky-čiau, racionalumo šaknų?

Kad lietuviai ekonomiškai sumanūs, matyti ir iš „dypukų” gyvenimo. Jeigu gerai supratau, pvz.,

Ar iš balos tas taupumas lietuvio prigimimo

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Amerikoje lietuviai nuo amerikiečių skyrėsi tuo, kad visi kuo greičiau siekė įsigyti nuosavą būstą, tapti ekonomiškai nepriklausomais, o dauguma kitų amerikiečių visą gyvenimą būstą nuomoja. Panašiai atsitiko ir Lietuvoje atkūrus nepriklausomybę. Pir-moji sava valdžia sudarė sąlygas įsigyti kažkada so-vietų nuomoti suteiktą butą ar namą. 1991 metais ša-lies gyventojams buvo išdalinti investiciniai čė-kiai. Tai buvo būdas privatizuoti valstybės turtą ly-giomis teisėmis. Investiciniai čekiai teko ir suau-gusiems, ir vaikams ir buvo skirstomi pagal amžių. Tie čekiai buvo tam tikra prasme dalinė kompen-sacija už okupacijos metais negautą atlygį už darbą. Dauguma Lietuvos gyventojų už gautus čekius pri-vatizavo savo gyvenamą būstą. Todėl dabar Lietuvoje, lyginant netgi Europos mastu, yra daugiausiai nuo-savo būsto.

Kartkartėmis turime save pagirti, kad galėtume būti užtikrinti savimi, ir šis tyrimas turėtų mus nu-raminti – esame neblogi ūkininkai. To įrodymas ga-lėtų būti ir praėjusi ekonominė-finansinė krizė, ku-rią išgyvenome oriai ir tapome pavyzdžiu Europoje. Ekonominiai sunkumai Lietuvoje nebuvo mažesni, bet kai tuometinė Lietuvos dešiniųjų valdžia, vado-vaujama premjero Andriaus Kubiliaus, pasiūlė tau-pyti – „susiveržti diržus” (ir pati tuos diržus susi-veržė; pats premjeras atlyginimą susimažino treč-daliu), žmonės sutiko ir siūlymą supratingai priėmė. Tiesa, buvo bandymo kelti neramumus ir destabili-zuoti padėtį – prie Seimo buvo surinkta minia, chu-liganai daužė Seimo langus, bet, manau, kad ini-ciatyva ėjo iš toliau ir dauguma Lietuvos žmonių tai suprato ir riaušėms nepritarė. Daugiau tokių su-maiščių nepasitaikė.

Taigi lietuviai taupūs ir racionalūs, tai jau įro-dėme, bet kodėl? Kas mus tokius sukūrė? Iš kur tos mūsų taupumo ir mokėjimo išgyventi savybės?

Matyt, reikia žvelgti į istoriją. O mūsų istorija tikraja to žodžio prasme yra išgyvenimo istorija. Mūsų protėviai įsikūrė judrioje vietoje – Rytų-Vakarų kryžkelėje, pro mus ir į mus ėjo daugelis užkariau-tojų, mūsų kraštas ir žmonės kentėjo kelis kartus per šimtmetį. Beveik kiekviena karta turėjo savo gyve-nimą atkurti iš naujo. Ir neturėjome kuo kitu pasi-kliauti, tik savimi – savo jėgomis ir savo sumanumu.

Yra dar vienas posakis: „Iš š... vašką spausti”. O tai reiškia – išspausti naudą iš neįmanomų daly-kų. Čia pirmiausia prisimena pastarosios okupaci-jos laikų moterys. Jos kitų sovietinių tautų žmonėms atrodydavo kaip užsienietės, nes rengėsi elegantiš-

kai, nors parduotuvėse elegan-tiškų drabužių nebūdavo. O jeigu ir būdavo, tai ne visiems prieina-mose parduotuvėse, tik sovieti-niam elitui. Taigi ką darydavo mūsų moterys? Jos pačios megz-davo ir pačios siūdavo. Pvz., kele-tą vasarų buvau pasisamdžiusi tu-ristinio traukinio palydove, kad turėčiau galimybę pigiai keliauti nors po Sovietų sąjungą (nes „lais-vos” žurnalistės į užsienį neišleisdavo, – nepatiki-ma). Taip pamačiau Ukrainą (su Krymu), Kaukazą ir Vidurinę Aziją. Važiuodama į Vidurinę Aziją pažįstamų buvau paprašyta parvežti azijietiškus pledų (vadindavome rusiškai – „odijalais”) iš kupranu-garių vilnos. Tie „odijalai” būdavo labai dideli, la-bai stori ir labai lengvi. Tuo metu Lietuvoje buvo mada juos išardžius megzti moteriškus kostiumėlius ir vyriškus bei vaikiškus megztinius. Galima tik įsi-vaizduoti, kiek darbo reikėdavo įdėti tuos „odijalus” ardant, nes abi apklotos pusės būdavo storai suveltos, – kaip veltinis. Išlaisvinti kiekvieną centimetrą siūlo, kad jis nenutrūktų, reikėdavo didelių pastan-gų ir laiko. Galvoju dabar – o kodėl iš Vidurinės Azi-jos nebuvo bandoma atsigabenti pačių siūlų, nes tur-guose tokių siūlų mačiau? Matyt, kad siūlai, apdirbti fabrikinio būdu, būdavo minkštesni ir geriau išva-lyti.

Užtat sovietinės lietuviškos buvo kur kas prana-šesnės už kitas sovietines, nes buvo išstobulinusios rankdarbius. Kiekviena turėjome ne tik megztas, ne-rtas palaidinukes, bet ir kostiumėlius, net paltus bei puspalčius, rankines ir pinigines, jau nekalbant apie galvos apdangalus. Ir svarbiausia – kad kiek-viena atrodė unikali, nes jos rūbeliai buvo vieneti-niai, nepasikartojantys.

Prieš gal metus lietuviškoje žiniasklaidoje radau vienos prancūzės, drabužių dizainerės, interviu, darytą Vilniuje, kuriame ji sakė, kad Lietuvos mo-terys labai skoningai rengiasi, visos – ir jaunos, ir ne-labai. Išgirsti tokį pagyrimą iš prancūzės yra labai daug. Matyt, tas sugebėjimas išliko iš ankstesnių kar-tų, kada, norint išlikti oriai ir gerai atrodyti, bet ne-turint lėšų reikėjo pasukti galvą, kaip ne tik apsi-rengti, bet ir pasipuošti. Nors turiu pasakyti, kad lie-tuves, ypač vyresnės kartos, ir Amerikoje atpažinsi pagal skoningą apsirengimą. Taigi šis sugebėjimas, matyt, eina iš dar giliau.

Šiandien mūsų pensijos yra gal keturis kartus mažesnės už graikų, panašiai ir atlyginimai, o Eu-ropoje, – rodo tyrimai, – esame labiausiai patenkin-ti gyvenimu ir, bent jau šiuo metu labiausiai pasiti-kintys euru ir įsijungimu į Europos Sąjungą.

Atsparumas, arba sugebėjimas išgyventi, matyt, lemia mūsų tautos gyvybingumą. Vėlgi atsiremsiu į liaudies išmintį: „Kas bus, kas nebus, bet žemaitis (ar lietuvis) nepražus”. Kiek tautų pražuvo, asimiliavosi didesnėse tautose, o mes vis dar gyvi ir kar-tais pasaulį nustebiname koku nors neeiliniu spren-dimu arba nepasinaudojame proga patylėti.

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti „Draugą” internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in” bei slaptažodį.

SKAITYKITE „DRAUGĄ” GREIČIAU!

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00
JAV – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$80.00** • 3 mėn. **\$57.00**
Pirma klase: kasdien – **\$340.00** • visos savaitės **\$240.00**
Kanadoje (USD) – metams **\$390.00** • 1/2 metų **\$210.00** • 3 mėn. **\$110.00**
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams **\$615.00** • 1/2 metų **\$315.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$120.00** • 1/2 metų **\$66.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV – metams **\$95.00** • 1/2 metų **\$70.00** • 3 mėn. **\$48.00**
Kanadoje (USD) – metams **\$150.00** • 1/2 metų **\$120.00** • 3 mėn. **\$75.00**

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams **\$220.00** • 1/2 metų **\$120.00**
Į Lietuvą reguliariu paštu – metams **\$70.00**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.
„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skel-bimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant pra-šome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Estijos žvalgybos darbuotojas Eston Kohver – jau namuose. Dabar tikrai galima drąsiai teigti: jam neteks kalėti Rusijos kalėjimuose. Po metus trukusio įkalinimo Estijos slaptosios tarnybos KaPo pareigūnas – laisvėje.

Tai – labai svarbi žinia. Ji byloja, kad Estija turi raumenų ir moka sumaniai derėtis.

Tiesa, rusai E. Kohver paleido ne už dyką. Estai buvo priversti žengti analogišką žingsnį. Taigi Rusija ir Estija sutarė keistis savo žvalgybos darbuotojais, įkliuvusiais į kontržvalgybos rankas ir nuteistais už šnipinėjimą. Maskva estams atidavė Eston Kohver, nuteistą kalėti 15 metų, o Talinas rusams atidavė Aleksejų Dresseną, nuteistą kalėti 16 metų.

Žodžiu, rugsėjo 26-ąją ant tilto per Pjuzos upę visai netoli Estijos ir Rusijos valstybės sienos surengta unikali operacija – pasikeitimas šnipais. Pasikeitimas šnipais – puiki demonstracija, kad Estijos valstybė nepalieka savųjų bėdoje, kad savo pareigūnais rūpinasi net tuomet, kai, regis, nėra nė menkiausios vilties.

Tačiau pasikeitimas šnipais naudingas ir Rusijai. Žengdama šį žingsnį Rusija taip pat byloja, jog neišsizada į nelaisvę patekusių žvalgų. Kremlius atvirai drąsina Vakaruose plušančius savo žvalgus – dirbkite drąsiai, įžūliai. Patekus į bėdą mes jūsų nepamiršime. Jūs būsite išlaisvinti...

Be to, Eston Kohver išeikimas į A. Dresseną naudingas net asmeniškai Rusijos prezidentui Vladimirui Putinui, Jungtinėse Tautose turėjusiam sakyti oficialią kalbą. Kremliaus vadovas vylėsi, jog estų žvalgybininko paleidimas bent šiek tiek pataisys jo

Estijai pavyko išvaduoti savo žvalgą

GINTARAS VISOCKAS

kaip agresyvaus, meluojančio, tarptautinius susitarimus grubiai pažeidžiančio diktatoriaus įvaizdį.

Kokie pagrindiniai skirtumai tarp Estijai tarnavusio E. Kohver ir Estiją išdavusio A. Dresseno? Estijos valdžia tvirtina, jog KaPo darbuotojas E. Kohver 2014-ųjų rugsėjo 5-ąją buvo pagrobtas Rusijos slaptųjų tarnybų darbuotojų (omenyje turima FSB) ne Rusijos, o Estijos teritorijoje, prie pat valstybinės Rusijos-Estijos sienos. E. Kohver inkriminuota daug nusikaltimų: nelegaliai įžengė į Rusijos teritoriją, buvo ginkluotas, ruošėsi papirkti Rusijos pilietį, rinko slaptus Rusijos duomenis ir t. t. Bet visi šie kaltinimai subliūksta, jei turime omenyje, jog E. Kohver sulaikytas ne Pskovo srityje, o pagrobtas ir jėga išvežtas iš Estijos.

O KaPo darbuotoją A. Dresseną 2012-aisiais metais Estijos kontržvalgyba sulaikė būtent Estijoje. Ne tik sučiupo, bet ir pateikė gausybę neginčijamų įrodymų, kaip A. Dressenas daug metų slapta talkino Rusijos slaptosioms tarnyboms. Bjauriausia, kad A. Dressenas išdavė ne tik Estiją, bet ir Estijos sąjungininkus, nes kai kurios Rusijai perduotos slaptosios žinios – ne tik Estijos, bet ir jos sąjungininkų NATO aljanse nuosavybė.

Žodžiu, Rusijos žvalgybininko karjerą dar 1990-

aisiais pradėjęs A. Dressenas pakenkė ne tik Estijai, bet ir JAV bei Didžiajai Britanijai. Turime blogiausią iš blogiausių scenarijų: kai kurios CŽV ir MI6 slaptytis pateko rusams į rankas, ir Rusijos kontržvalgyba sužinojo apie CŽV ir MI6 darbo metodus ne tik Baltijos valstybėse, bet ir pačioje Rusijoje.

A. Dresseno žmona Viktorija Dressen taip pat kaltinta dirbusi Rusijos slapto-sioms tarnyboms. Tačiau jai skirta bausmė žymiai švelnesė: ne 16 metų kalėjimo, o tik šešeri – lygtinai.

Tad, kaip belygintume, o A. Dresseno padaryta žala Estijai ir visam NATO aljansui – žymiai didesnė, nei E. Kohver žala – Rusijai.

Ne veltui buvęs Rusijos FSB vadovas Nikolajus Kovaliovas pabrėžė: „Labai svarbu, kad kiekvienas žmogus, dirbantis Rusijai, žinotų esą saugus, nes Rusija jo nepaliks bėdoje“. Beje, dabar nėra jokių abejonių, kodėl Rusijos FSB praėjusiais metais pagrobė E. Kohver. Jai reikėjo kozyrio bandant išlaisvinti A. Dressen.

Tačiau džiugu, kad prasmingą žinią pasauliui skelbia ir Estijos žvalgyba: „savų nepaliekame nelaimėje“. Ši Estijos valdžios pergalė turėtų suteikti vilties ir Ukrainos valdžiai: anksčiau ar vėliau iš Rusijos nelaisvės pavyks išvaduoti pagrobtąją lakūnę Nadeždą Savčenko.

Tik, žinoma, už labai didelę kainą. Rusija greičiausiai pareikalaus, kad oficialusis Kijevas jai gražintų Ukrainos teritorijoje sučiuptą kokį nors aukšto rango GRU ar FSB šnipą, ukrainiečiams pridariusį milžiniškos žalos. Ir Ukraina, kaip dabar – Estija, neturės kitos išeities – turės priimti nelygiaverčius mainus.

Paminklas draugystei

Martyno Ambrazo nuotr.

Rusnėje, miestelyje Šilutės rajone, penktadienį atidengtas paminklas dviejų tautų draugystei – Indijos tautinio išsivadavimo vadovo Mahatma Gandhi ir iš Mažosios Lietuvos kilusio jo artimo draugo litvako architekto Hermann Kallenbach skulptūra.

„Šiandien džiugi diena Rusnei, Lietuvai, Indijai, Pietų Afrikos Respublikai ir mums visiems. Ne vienus metus puoselėta idėja virsta kūnu, atidengiamas paminklas

dviejų žmonių, dviejų tautų draugystei“, – sakė atidarymo iškilmėse dalyvavęs premjeras Algirdas Butkevičius.

Vyriausybės vadovo teigimu, labai simboliška, jog švęsdami 146-ąsias M. Gandhi gimimo metines pagerbiame ne tik šį didį žmogų, bet ir Mažosios Lietuvos sūnų – H. Kallenbach – jo paties gimtinėje. „Prieš daugiau nei šimtą metų, 1904 metais, susitikę Pietų Afrikos Respublikoje, jiedu tapo artimiausiais bendražygiais, kartu skleidė pasauliui taikos idėją“, – kalbėjo ministras pirmininkas.

Anot premjero, plačiai pasklidę po pasaulį litvakai buvo nepaprastai svarbios istorijos rašytojai. Ši dviejų draugų skulptūra – tai ir iš Lietuvos kilusių žydų litvakų pasaulinės įtakos, jų pasiekimų liudijimas. Kartu – tai paminklas Lietuvos ir Indijos draugystei.

Vyriausybės vadovas padėkojo šios gražios idėjos autoriams – skulptoriui Romualdui Kvintui ir visiems rėmėjams, kurių dėka Rusnės vardas nuskambės ne tik Lietuvoje.

ELTA

V. Valužio nuotr.

Amerikiečių režisierius kuria dokumentinį filmą apie Raganų kalną

Režisierius iš JAV Frank Barn kuria dokumentinį filmą apie Raganų kalną Juodkrantėje, kurį ketina pristatyti tarptautiniame festivalyje. F. Barn teigimu, JAV nėra nė vienos medinės skulptūros, kuri stovėtų po atviru dangumi – skulptūras nuniokotų žmonės arba gamta.

Raganų kalne stovinčios skulptūros amerikietį stebina dėl dviejų priežasčių: jos, kaip kultūrinis paveldas, pasakoja čia gyvenusių žmonių istorijas bei yra įdomios kaip objektai, kurie išlieka tokiomis gamtos sąlygomis.

„Raganų kalnas yra tarp dvie-

jų vandenių, iš kurių kyla garai, rūkas, toje vietoje – nuolatinė drėgmė, kuri skulptūroms yra itin kenksminga. Tai yra sunkiausios sąlygos, kokios gali būti medžio dirbiniui“, – sakė dokumentiniame filme kalbintas Lietuvos tautodailininkų sąjungos vadovas Jonas Rudžinskas.

Prieš 36 metus Juodkrantės Raganų kalne pastatytos 25 medinės skulptūros yra išlikusios iki šiol, iš viso dabar ten stovi 80 meno kūrinių.

Filmas kuriamas tarptautiniam festivaliui „The BEA Festival of Media Arts“.

BNS

TELKINIAI

Šiluvos Marija garbinta ir Brighton Parke

JOANA DRŪTYTĖ

Rugsėjo 6 d., sekmadienį, skambant giesmės žodžiams „Nenuženk, nenuženk nuo akmens, o Marija“, Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje prasidėjo eiseną link altoriaus, kur stovėjo skoningai papuoštas Šiluvos Mariją garbinantis altorėlis. Kryžiaus lydimi sekė vėliavų nešėjai Vytas Stanevičius, Viktoras Kelmelis, Augustinas Tijūnėlis ir ispanų jaunuolis, o Šiluvos Marijos plakatą nešė Janina Dovidavičienė. Puokštėmis gėlių, kurias vėliau pamerkė į paruoštas vazas, rankose ir tautiniais drabužiais pasipuošusios Raminta Mikuckienė, Apolonija Steponavičienė ir Joana Drūtytė žengė įkandin.

Šv. Mišias koncelebravo svečias, Vilkaviškio vyskupijos kancleris kun. Linas Baltrušaitis, kun. Gediminas Keršys ir klebonas kun. Manuel Dorantes. Muziko Algimanto Barniško lydimas parapijos choras žavėjo atvykusius gražiomis, Šiluvos Marijai skirtomis giesmėmis, o kun. Baltrušaitis – įdomiais pamokslo žodžiais.

Išpūdingai papuoštas altorėlis su Šiluvos Marijos statula skendo nuostabiose gėlėse ir mirkčiojančių žvakių spindėjime. Šis akį veriantis vaizdas bendromis jėgomis buvo sukurtas lietuvių ir ispanų parapijiečių bei klebono dėka. Gaila, kad lietuviai kunigai

Stovi iš kairės: Nicholas Fanelli, kleb. kun. Manuel Dorantes, Reid Fanelli, Augustinas Tijūnėlis, Vytas Stanevičius, Viktoras Kelmelis, Raminta Mikuckienė, Janina Dovidavičienė, Apolonija Steponavičienė, Joana Drūtytė. Sėdi Thomas ir Nichole Fanelli.

Mišių pabaigoje turėjo skubiai išvykti į Marquette Parką. Tikimės, kad mūsų pastangos pagerbti Šiluvos Mariją padarė gerą išpūdį ne tik lietuviams, bet ir parapijos svečiams.

Klebonas parapijos biuletenyje paskelbė ispanams skirtą straipsnį, kuriame supažindino su Šiluvos Marijos

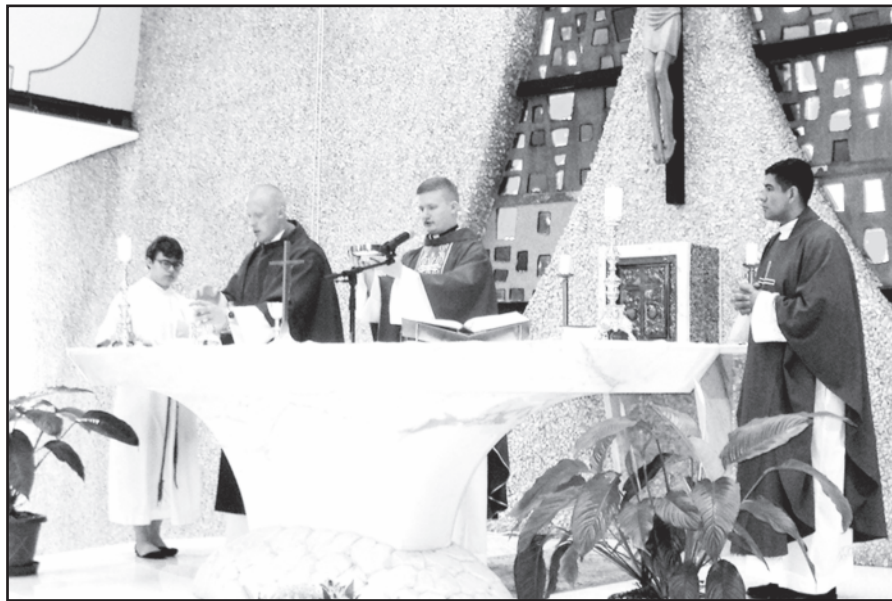
apsireiškimu Lietuvoje.

Širdingai dėkojame visiems atvykusiems ir tiems, kurie prisidėjo prie šios mums brangios šventės rengimo.

Joana Drūtytė – Brighton Parko lektorių/kantorių vadovė

Iš kairės: klebonas kun. Dorantes, Reid Fanelli, Joana Drūtytė, Nichole, Nicholas ir Thomas Fanelli, Raminta Mikuckienė ir Viktoras Kelmelis.

Iš kairės: Nichole Fanelli, kun. G. Keršys, kun. L. Baltrušaitis, klebonas kun. M. Dorantes. Autorės nuotraukos

Lietuvos Dukterų draugijos „Rudens pietūs“

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ

Pirmiausia gaila, kad mūsų rengiamų pietų data paskutinę minutę buvo pakeista. Visus savaitgalius salės buvo užimtose, išskyrus vienintelę dieną. O tą dieną Marquette Parke vyko Šiluvos atšilimai. Iš anksto žinojome, kad dėl to nukentės mūsų renginys. Tad esame dėkingi tiems, tikriesiems mūsų rėmėjams, kurie vis dėlto atėjo į mūsų renginį. Jame dalyvavo ir jaunų šeimų, žinome, jų būtų buvę daugiau, jei ne tos nelemtos datos... Dėkojame ir tiems, kurie ir negalėdami dalyvauti, mus parėmė auka. Juk kiekvienos labdaringos organizacijos organizuojamas renginys skirtas savai organizacijai gauti paramos. Žodis „parama“ reiškia finansinę paramą, pagalbą pinigais. Skirtingai nei labdara, parama labiau siejama su tikslingumu (įvairūs renginiai, akcijos, koncertai ir t. t.), tačiau kartu neat-

metama ir pagalbos galimybė skurstantiems. Lietuvos Dukterų draugija (LDD), ruošdama šiuos „Rudens pietus“, kaip tik iš visuomenės ir laukė paramos, kas ją įgalintų plėtoti labdarinę veiklą tarp vargstančiųjų, nuskriaustųjų, vargan patekusių žmonių. Juk žinome, kad kilnūs labdaros darbai senojoje Europoje buvo šimtmečių tradicija. Tegul LDDi veikla neskaičiuojama šimtmečiais, bet ji šią gražią tradiciją išlaikė daugiau nei pusę šimto metų.

LDD „Rudens pietūs“ vyko rugsėjo 13 dieną Lemonto didžiojoje salėje, tuoju pat po šv. Mišių, t.y., 12 val. p. p. Į gražiai, šventiškai Mildos Jakštienės papuoštą salę rinkosi šiai organizacijai prijauciantys ar seni ir ištikimi jos nariai. Prie svečių registracijos stalo darbavosi Aldona Rukuižienė, Marytė Rekašienė ir Gražina Kazėnienė.

Tarp garbingų svečių buvo mūsų visų gerbiama

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Marijus Gudynas su žmona Gintarija, jų šeimos atžalos: trys dukrelės ir sūnelis. Taip pat – Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos klebonas kun. Algimantas Baniulis.

Šios gražios popietės programą pradėjo naujoji LDD pirmininkė Deimantė Komskienė. Sveikindama susirinkusius ji sakė, kad ruduo – derliaus metas, atpildo už įdėtą triūsą laikotarpis, ir Draugijos vardu padėkojo visiems už nuoširdžią pagalbą, supratimą ir geranoriškumą bei progą pasidalinti gera nuotaika, džiugiom akimirkom ir tiesiog pabūti visiems drauge. Šilti išanginiai pirmininkės žodžiai leido pajusti tikrąją šio renginio prasmę.

Toliau tylos minute ir atsistojimu buvo pagerbtos Anapilin išėjusios Draugijos narės, tradiciškai pagerbtos nusipelnusios Draugijos narės. Už ilgametį, nuoširdų ir be galo naudingą indėlį į

Draugijos veiklą širdingai padėkota Genovaitei Maldėnienėi. Dėl asmeninių priežasčių Genovaitė negalėjo renginyje dalyvauti, todėl padėkos raštas bei renginio nuotraukos jai bus išsiųstos paštu. Tikimės bent tuo pradžiuginti visų gerbiamą Genovaitę. Už nenuilstamą entuziazmą, energiją ir visokeriopą pagalbą Draugijos veikloje širdingai dėkota Baniutei Kroniėnėi. Jai buvo įteiktos gėlės ir padėkos raštas.

Po trumpos ir energija bei jaunyste trykštančios pirmininkės kalbos žodis suteiktas mūsų konsului Mariui Gudynui. „Mieli broliai, sesutės lietuvės, mielos Lietuvos Dukterys, – taip savo sveikinimą pradėjo konsulas, – smagu matyti tokį gausų būrį susirinkusių, tai reiškia, kad jūs darote kažką gero. Lengva ir gera būti ten, kur susirenka daug žvaigždžių, bet svarbiau pasirūpinti tokiais, kurie nesugeba būti žvaigždėmis. Lengva yra pakilti ir naudotis pasiektais rezultatais, bet reikia padėti pakilti kitiems, kuriems reikalinga pagalba. Kilnu ir pagirtina – koki svarbų darbą atlieka ši organizacija. Tad mūsų visų pareiga padėti jai, remti ją, kad ir toliau ji galėtų ištiesti ranką tiems, kuriems reikalinga finansinė ar moralinė parama. Ačiū jums už tai, ką jūs darote.”

Toliau pirmininkė pristatė šiai popietei skirtos meninės programos atlikėjus: tai poezijos skaitovai, dailiojo skaitymo konkurso nugalėtojas Lukas Vydmantas ir laureatė Glorija Ramonaitė. Muzikinių kūrinų atlikėjai – brolis ir sesė Monika ir Matas Mikuckai. Dainavo pop choro „Svajonė” solistės Rimantė Ašmontaitė, Brigita Jasenauskaitė ir Justina Jusevičiūtė, kurias paruošė choro vadovė Alina Šimkuvienė.

Jaunųjų atlikėjų programa sužavėjo visus dalyvaujančius. Ir kaip nežavės – amžiumi jie dar vaikai, o scenoje – tikri profesionalai gražiais balsais ir puikia scenine laikysena, gražiomis dainomis. Žavėjo pianinu grojantis vaikinukas, virtuosiškai paskambinęs visų mėgiamos, populiarios arijos iš operetės „Carmen” melodiją. Stebint jaunuosius atlikėjus susirinkusius užplūdo šilti jausmai. Juk jie – tai mūsų ateities karta, mūsų lietuvišką dvasią perduodantis jaunimas! Nuostabu!

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos klebonas kun. Algimantas Baniulis, gražiais žodžiais pasveikinęs dalyvaujančius ir Lietuvos Dukterims padėkojęs už prasmingą popietę, pabrėžė, kad šios organizacijos atjautos jausmas, skiriamas artimui, yra tvirtas dvasingumo, katalikiško tikėjimo kelias. „Tvirtai eikime juo toliau”, – sakė kunigas ir palaimino pietų stalą.

Pietų metu buvo platinami loterijos bilietai. Loterijos laimikiai buvo vertingi įvairių delikatesų krepšeliai, paveikslai, vazos. Visos vertingos dovanos buvo paaukotos pačių valdybos narių ir rėmėjų. Ačiū aukotojams už dovanas. Skanūs ir gausius pietus paruošė žinoma šeimininkė Vanda Morkūnienė. Maistas buvo įvairus, visko buvo gal net per daug. Ne tik valgėme, bet ir vynu užsigėrėme, kaip ir pridera iškilmingoje šventėje.

Po pietų Gražina Kazėnienė vedė loteriją. Baniutė Kronienė ištraukė pirmąjį laimingą numerį. Taip ir toliau – kol baigėsi loterija. Niekas neskubėjo namo, vyną begurksnojant, ir kalbų daugiau atsirado. Atrodo, kad visi dalyvavusieji liko patenkinti renginiu. Galime pasidžiaugti gražiai ir turiningai praleista sekmadienio popiete.

Dėkojame Lietuvos Dukterų valdybos pirmininkei už gražiai suorganizuotą renginį, dėkojame valdybos narėms už įdėtą darbą, dėkojame Vandai Morkūnienėi už skanūs pietus, na, ir ačiū mūsų šauniesiems meninės programos atlikėjams.

JAV Lietuvių Bendruomenė Cicero apylinkėje

MILDA ŠATIENĖ

Rugsėjo 20 d., po šv. Mišių, Šv. Antano parapijos bažnyčioje visi rinkosi į parapijos kavinę, kur vyko įdomi popietė. Popietę pradėjo kavinės vedėja Audronė Bernatavičienė, pristatydama buvusį ilgametį Cicero Šaulių kuopos vadą Juozą Mikulį, švenčiantį savo 98-ąjį gimtadienį. Kavinės lankytojų vardu jį sveikino valdybos narė Milda Šatienė, linkėdama geros sveikatos ir visokeriopos sėkmės. Sveikinimo žodį tarė ir Cicero Šaulių kuopos „Klaipėda” vadas Giedrius Bikulčius. J. Mikulis buvo apdovanotas gėlėmis. Vadovaujami chorvedės Vilmos Meilutytės susirinkusieji sugiedojo „Ilgiausių metų”.

Ilgamžio žmona Bronė Mikulienė perskaitė Šaulių sąjungos suvažiavime Čikagoje rugsėjo 12 d. J. Mikuliui įteiktų dviejų garbingų apdovanojimų tekstus. Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas Lietuvos šaulių sąjungos (LŠS) garbės šaulį ir išeivijos šaulių Centro valdybos narį Juozą Mikulį už sąžiningą tarnybą apdovanojo Šaulių žvaigždės medaliu. Lietuvos karių veteranų sąjungos „Ramovė” pirmininką J. Mikulį už ilgametį vadovavimą apdovanojo Lietuvos kariuomenės Kauno įgulos karininkų „Ramovės” viršininkas mjr. Donatas Mazurkevičius.

Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. lt. Liudas Gumbinas Padėkos raštą „Už finansinę paramą Lietuvos šaulių sąjungai, įamžinant Lietuvos partizanų atminimą” įteikė nusipelnusiai visuomenininkei Marijai Remienei.

Valdybos pirmininkė Birutė Zalatorienė kalbėjo apie Šiluvos atlaidų užbaigtuves Švč. Mergeles Marijos Gimimo parapijos salėje. Ji visą savaitę dalyvavo iš Lietuvos atvykusio ku-

nigo Lino Baltrušaičio atnašautose šv. Mišiose, klausė prasmingų jo pamokslų. Ateityje planuojama Žolinių pabaigos šventei sujungti Cicero, Marquette Parko, Brighton Parko bažnyčių choras.

Buvusios Cicero gyventojos Jolita Narutienė ir Virginija Žukauskienė kalbėjo, kad dalyvavo neseniai vykusiam pokylyje „National Lithuanian American Hall of Fame”, kuriame kartu su kitais žymiais JAV lietuviais buvo pagerbtas ir televizijos bei kino aktorius Vyto Ruginis. Buvusios cicerietės pažymėjo, kad po karo Ruginių šeima iš Anglijos į JAV iškvieta gyventi Klemensas Žukauskas. Žukauskai, auginę tris sūnus, priėmė gyventi į savo namus Cicero miestelyje ir Ruginių šeima, auginusią taip pat tris sūnus. Vyto Ruginis su meile prisimena savo vaikystę, prabėgusią Cicero. Aktorius su dėkingumu prisimena, kaip sunkiai sergančią jo motiną globodavo Stefa Kisielienė (Vyto broliai buvo gerokai vyresni) ir vaišindavo pačiais skaniausiais kotletais. Neeiliniai aktoriniai gabumai Vyto atvėrė duris į prestižinio Yale universiteto dramos studiją, nors tėvai ir nepitarė aktoriaus profesijos pasirinkimui. Baigęs universitetą jis trumpam buvo sugrįžęs į Cicero. Čia jį, jauną profesionalų aktorį, sveikino ir linkėjo siekti aukštumų savo profesijoje dramos teatro meno puoselėtojas dr. Petras Kisieličius (vienas iš „Vaidilutės” teatro įkūrėjų ir mecenatų). Ilgainiui tėvai susitaikė su sūnaus pasirinkta aktoriaus profesija. Dabar Vyto Ruginį kviečia vaidinti NCIS Los Angeles ir kitos televizijos stotys bei kino filmų režisieriai. Pats aktorius sako, kad yra patenkintas savo gyvenimu ir laimingas.

Milda Šatienė – JAV LB Cicero apylinkės valdybos narė.

Cicero lietuviai kas sekmadienį susirenka į parapijos kavinę pabendrauti.

J. Kuprio nuotr.

Lietuvių Fondo pokylyje koncertuos muzikos virtuozei

LAIMA APANAVIČIENĖ

Lietuvių Fondas š. m. lapkričio 7 d. savo narius ir visus tuos, kuriems svarbus lietuviybės išlaikymas, maloniai kviečia į kasmetinį šventinį Fondo pokylį Pasaulio lietuvių centre. Pokylyje kasmet dalyvauja ne tik LF nariai, aukotojai, besidomintys Fondo veikla, bet ir studijuojantis jaunimas. Jau tapo gražia tradicija, kad Lietuvių Fondo pokylio metu jaunuoliams įteikiamos šios organizacijos stipendijos. Tai tarsi estafetės perdavimas jaunimui, kuris, atėjęs laikui, perims Fondo vairą į savo rankas.

Lietuvių Fondas seniai žinomas savo parama lietuviškai veiklai. JAV LB veikla, lituanistinės mokyklos, jaunimo stovyklos šiomis dienomis neįsivaizduojamos be Lietuvių Fondo pagalbos. Nuo 1967 metų, kai buvo paskirta pirmoji 1,500 dol. stipendija studijoms, Lietuvių Fondas kasmet remia ne tik JAV besimokančius lietuvių studentus, bet ir mokslo siekiančius jaunuolius, studijuojančius Lietuvoje ar kituose Europos universitetuose. Didžioji stipendijų dalis yra išmokama iš Fonde įsteigtų įvairiausių vardinių stipendijų fondų. Per pastaruosius 10 metų LF studentų stipendijoms skyrė 819,691 dol., o 2015 metais stipendijoms paskirta 172,112 dol.

Fondo nariams smagu žinoti, kad kažkada šios organizacijos paremti jauni žmonės puikiai dirba, yra geri savo srities specialistai. Malonu ir tai, kad atėjusius į rudeninę puotą susirinkusiuosius kartkarčiais pasveikina tie, kuriems kažkada buvo ištiesta pagalbos ranka.

2006 metais LF stipendininkai pianistai Gabrielius Alekna ir Evelina Puzaitė bei vokalistė Vakarė Petroliūnaitė suruošė muzikinį koncertą „Dovana nariams“. 2009 m. jaunieji dailininkai – LF stipendininkai – pakvietė į savo darbų parodą Lietuvių dailės muziejuje, Lemont, IL. Praėjusiais metais buvusi stipendininkė smuikininkė Linda Veleckytė-Nussbaum koncerte grojo ne tik pati, bet ir pakvietė savo suburtą „Cadenza“ styginių kvartetą.

Ne išimtis ir šie metai. Šį kartą savo muzikinį „ačiū“ Lietuvių Fondo pokylio svečiams sakys pianistas Edvinas Minkštimas ir kontrabosininkas Tadas Korris. Abu muzikantai – buvę LF stipendininkai.

Koncertinėje scenoje debiutavęs keturiolikos metų, E. Minkštimas kaip solistas ir ansamblistas koncertuoja JAV, Kanadoje, Europoje ir kitose šalyse. Studijas jis pradėjo pas žinomą pedagogę Veroniką Vitaite. Baigus Lietuvos muzikos ir teatro akademiją, 2001 metais jam buvo paskirta 2 metų rezidencija prestižiniame Cité Internationale des Arts Paryžiuje. 2012 m. gegužės mėnesį Minkštimui buvo suteiktas muzikos menų daktaro laipsnis The Juilliard school, New York, JAV.

Jis yra daugelio stipendijų ir premijų laimėtojas (Meyer Foundation, Music Academy of the West ir kt.), jo koncertai yra transliuojami TV kanalu „Mezzo“. Pianistas ypač žinomas dėl romantinės Franz Liszt, Frederic Chopin ir Sergey Rachmaninov muzikos bei Johann Sebastian Bach, Georgy Ligeti ir Astor Piazzolla kūrinių atlikimo.

E. Minkštimas taip pat kuria fortepijoninę, kamerinę ir simfoninę muziką, atlieka savo kūrinius Lietuvoje bei užsienyje, įrašinėja kompaktines plokšteles, dėsto aukštosiose muzikos mokyklose.

Kontrabosininkas Tadas Korris koncertuoja ne tik simfoninių bei kamerinių orkestrų sudėtyje, bet ir kaip solistas. Gimęs lietuvių šeimoje Kanadoje, jis nuo mažens domėjosi lietuviškos kultūros šaknimis, todėl nenuostabu, kad jo koncertuose šalia žinomų kūrinių skamba ir mažiau žinomi Rytų Europos kompozitorių kūriniai. 2014 m. T. Korris įgijo magistro laipsnį The Manhattan School of Music. Korris yra koncertavęs su daugeliu žinomų simfoninių ir kamerinių orkestrų. Šiuo metu jis dirba su Charlotte Symphony ir Edmonton (Kanada) Symphony orkestrais ir yra „Metamorphosis Chamber Ensemble“ instrumentalistų grupės direktorius.

Būdamas vienas šio ansamblio įkūrėjų jis stengiasi supažindinti šiuolaikinę visuomenę su klasikine muzika, su ansambliu yra įrašęs kompaktinę plokštelę.

Už Čiurlionio muzikos populiarinimą, pasitelkus 66 jaunuosius kanadiečius, T. Korriui buvo įteiktas Kanados „Top 20 Under 20“ apdovanojimas. 2012 m.

LF tarybos pirmininkas Marius Kasniūnas su grupe 2014 m. pokylio svečių. Sėdi iš kairės: Rita Rašymienė, Laima Apanavičienė, Kristina Lapienytė, Audrius Plioplys. Stovi iš kairės: Antanas Rašymas, Marius Kasniūnas, Nora Aušrienė, Valdas Aušra, Sigita Plioplienė, Gailė Antanaitis-Vitienė, Robertas Vitas.

Visatos nuotraukos

Algirdas Ostis (1990–1992 m. LF valdybos ir 1998–2000 m. LF tarybos pirmininkas) su žmona Regina 2014 m. Lietuvių Fondo pokylyje.

jo grojimas buvo įvertintas Homer Mensch apdovanojimu. Šalia muzikinės veiklos nuo 2010 m. T. Korris užsiima ir pedagogine veikla.

Visus kviečiame lapkričio 7-osios vakarą praleisti kartu su muzikos virtuozei, o po koncerto prie vaišių stalo pabendrauti, paskanauti „Kunigaikščių

užeigos“ maisto, pasivaikinti „Bravo Bites“ saldu-mynais, na ir neatsisakyti Rasos Zubreckaitės ir Rimanto Tamašauskio kvietimo šokiui.

Daugiau informacijos gauti ir bilietus užsisakyti galite tinklalapyje: www.lietuviufondas.org arba tel. 630-257-1616.

Amerikos „pieno žemės“ patirtis – Lietuvai

Atkelta iš 1 pl.

Pasak amerikiečių, jiems nepatinka europietišku produktų žymėjimas su geografinėmis nuorodomis, o lietuviams rūpi ekologiškos produkcijos ateitis – ES ir Lietuvoje jos kontrolė yra labai griežta, tą pripažino ir patys amerikiečiai. „Ekologiškai produkcijai privalo būti įvesti vienodi reikalavimai“, – susitikime pabrėžė žemės ūkio ministrė V. Baltraitienė.

Lietuviams yra labai įdomi amerikiečių patirtis mėsinių gyvulininkystės, taip pat ir ekologinės veislininkystės srityse. Wisconsin valstijoje atliekami intensyvūs moksliniai genų inžinerijos tyrimai, tobulinamas embrionų transplantavimo procesas, su kurio metodika lietuvių ekspertai ypač norėtų susipažinti. „Lietuvai svarbus bendradarbiavimas šioje srityje, nes konkurencija pasaulinėje rinkoje milžiniška, o embrionų transplantavimas Lietuvoje yra dar tik mūsų veislininkystės ateities planuose“, – kalbėjo žemės ūkio viceministras Saulius Cironka, taip pat kviesdamas JAV specialistus atvykti į Lietuvą ir pasidalyti patirtimi su mūsų ūkininkais gyvulių eksterjero vertinimo, sėklininkystės srityse.

JAV yra viena prioritetinių Lietuvos maisto pramonės eksporto rinkų. Šiuo metu Lietuva į JAV ke-

tina eksportuoti konservuotą, vytintą ir rūkytą jautieną, kiaulienos produktus. „Atsivėrus lietuviškos mėsos eksportui į JAV, Lietuvos įmonėms svarbu suderinti norimų eksportuoti konkrečių produktų žymėjimą ir surasti prekybos partnerius. Pagalba surandant prekybos partnerius Viskonsine būtų labai naudinga“, – sakė ministrė V. Baltraitienė.

Lietuvos mokslininkai norėtų atnaujinti ir toliau plėtoti bendradarbiavimą mokslo tyrimų, biotechnologijų srityje, vykdyti mokslininkų, dėstytojų, studentų, ekspertų mainus, taip pat bendrus mokslinius tyrimus GMO srityje. Lietuviams būtų labai naudinga iš JAV pasimokyti inovacijų sklaidos, jų diegimo organizavimo, pasidalyti studijų ir verslo „slėnių“ kūrimo ir įgyvendinimo patirtimi.

Amerikiečiai priėmė žemės ūkio ministrės V. Baltraitienės kvietimą atvykti į tarptautinę žemės ūkio ir maisto pramonės produktų parodą „Agro-Balt“, kuri įvyks 2016 m. pavasarį Lietuvoje, ir į jos metu rengiamą aukšto lygio politinį forumą. „Parodos metu galėsime aptarti mūsų tolesnius bendrus planus žemės ūkyje“, – situaciją apibūdino V. Baltraitienė.

Žemės ūkio ministerijos info ir nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Lietuva dalyvaus NATO kontržvalgybos veikloje

Vilnius (Kam.lt) – Lietuva dalyvaus naujai steigiamo NATO kontržvalgybos kompetencijų centro (angl. NATO Counter Intelligence Centre of Excellence) veikloje. Lenkijos mieste Krokuvoje veiksiančiame centre tarnaus ir Lietuvos karininkas.

NATO kontržvalgybos kompetencijų centro, kurio vadovaujančios šalys yra Lenkija ir Slovakija, steigimo susitarimo memorandumą rugsėjo 29 d. Norfolke (JAV) kartu su kitų centro veiklą remiančių šalių atstovais pasirašė ir Lietuvos atstovas – Nacionalinis sąveikos atstovas transformacijai NATO vyriausiojoje sąjungininkų pajėgų vadavietėje transformacijai Norfolke pulkininkas Romualdas Petkevičius.

Trakai – tarp 10 įspūdingiausių senovinių vietovių

Vilnius (Faktai.lt) – Keliautojų bendruomenė „Places to See in Your Lifetime“ senąją Lietuvos sostinę Trakus įtraukė tarp 10 pačių įspūdingiausių pasaulio senovinių miestų ir miestelių.

Pasaulio keliautojų pamėgtoje „Places to See in Your Lifetime“ interneto svetainėje ir „Facebook“ paskyroje paskelbtas dešimtukas įspūdingiausių senovinių pasaulio miestų ir miestelių, tarp kurių įstabūs vaizdai iš Fenghuango (Kinija), Marburgo (Vokietija), Džodhpuro (Indija), Rondos (Ispanija), Bergamo (Italija), Trakų (Lietuva), Songzanlino (Kinija), Albero-belo (Italija), Civita di Bagnoregio (Italija) ir Piodao (Portugalija).

Duris atveria tarpukario Lietuvos banko pastatas

Kaunas („Kauno diena“) – Kauniečiai ir miesto svečiai turi retą galimybę pasižvalgyti po tarpukario Lietuvos architektūros ir kultūros paminklą – Lietuvos banko pastatą Kaune, specialiai pastatytą centrinio banko reikmėms.

Atvirų durų diena yra minimas 93-iasis Lietuvos banko gimtadienis. Pasak centrinio banko vadovo Vito Vasiliausko, renginio lankytojų lauks ekskursijos po istorinį Lietuvos banko pastatą, specialios programos vaikams, o Lietuvos banko tarnautojai papasakos apie Lietuvos banko veiklą.

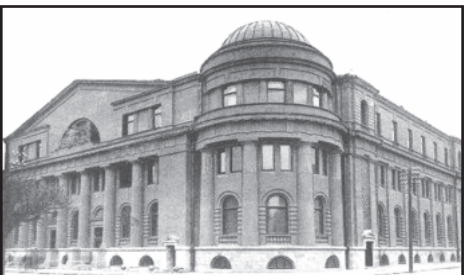
Lankytojai galės pažvelgti į Lietuvos banko saugyklą – įėjimą į ją saugo tris tonas sveriančios durys. Taip pat bus galima išvysti, kaip atrodė milijono eurų piramidė. Renginio svečiams bus atvertas ir buvusio premjero Augustino Voldemaro darbo kabinetas su aštuonių metrų aukščio kupolu, priėmimų salė su išlikusiais uni-

Kitos šalys, kurios dalyvaus šio centro veikloje, yra Čekija, Italija, Kroatija, Rumunija, Slovėnija, Vengrija ir Vokietija. Tai bus jau 24 NATO kompetencijų centras, iš jų 21 jau akredituotas. Tarp akredituotų centrų yra ir Vilniuje veikiantis NATO energetinio saugumo kompetencijų centras.

Kaip pagrindinis NATO karinės ekspertizės karinės kontržvalgybos klausimais, naujasis NATO kompetencijų centras sieks didinti ir plėsti Aljanso ir jo narių šalių NATO kontržvalgybos pajėgumus ir tobulinti sąveiką. Centras veiks kaip NATO adaptacijos ir operacijų katalizatorius, rengs ir įgyvendins naujas veiklos gaires, koncepcijas, strategijas ir doktrinas.

Keliautojams pažymima, kad senoviniai miestai ir miesteliai – geriausias pasirinkimas tiems, kurie nori per vieną dieną patirti kuo daugiau įspūdžių. Tokios vietovės gali pasigirti turtingu istoriniu palikimu, tad netgi vienos dienos gali nepakakti tam, kad patirtum viską.

Trakai pasaulio keliautojams pristatomi kaip senoji LDK sostinė – viintelė pilis saloje, apsuptoje ežerų, vi-soje Rytų Europoje. Pažymima, kad Trakų salos pilis atvira turistams, kur galima apžiūrėti turtingą Viduramžių ekspoziciją, kur nuolatos vyksta daugybė renginių ir koncertų, o daugiausia žiūrovų pritraukia riterių kovos.

Lietuvos bankas Kaune – be paslapčių.

kaliais baldais, biblioteka su autentiškų sieninių spintų komplektu. Kie-me bus galima iš arti pamatyti specialų šarvuotį, skirtą pinigams saugiai pervežti. Renginio dalyvių taip pat laukia filmų peržiūros, viktorinos su prizais, paroda „Vytis: nuo lietuviško denaro iki euro“.

Reprezentatyvūs Lietuvos banko rūmai pastatyti XX a. trečiojo dešimtmečio pabaigoje K. Donelaičio ir Mai-ronio gatvių sankirtoje. Tai svarbus Lietuvos neoklasicizmo architektūros objektas.

Galvojama apie modernų mokslo muziejų

Vilnius (BNS) – Lietuvoje brandinama idėja įkurti modernų mokslo muziejų, kuris padėtų šviesti visuomenę ir žadintų moksleivių susidomėjimą mokslu. Švietimo ir mokslo ministerijos teigimu, radus partnerių versle, muziejus duris galėtų atverti 2018–2019 metais.

„Tai būtų trečios kartos mokslo muziejus. Tokių mokslo muziejų pasaulinė patirtis rodo, kad tai yra viena efektyviausių priemonių ugdyti vi-

suomenės mokslinę kultūrą ir mokslinį išprusimą. O jaunimą tai gali paskatinti domėtis mokslais, sužadinti smalsumą ir rinktis tyrėjo profesiją“, – sakė švietimo ir mokslo viceminist-rė Svetlana Kauzonienė.

Interaktyviame mokslo ir tech-nologijų centre lankytojai galėtų su-sipažinti su žmonijos atradimais, iš-radimais, mokslo ir technologijų nau-jovėmis, jame būtų pristatomos ino-vatyvios Lietuvos įmonės.

Rusija tęsia antskrydžius Sirijoje

Maskva („Draugo“ info) – Vien spalio 10 dieną Rusijos kariniai lėk-tuvai smogė dešimčiai „Islamo val-stybės“ (IS) teroristų objektų Sirijoje. Maskva toliau atmeta bet kokią kritiką dėl vykdomų oro antskrydžių Sirijoje, nors pranešama apie naujas civilių aukas.

„Per pastarąsias 24 valandas lėk-tuvai įvykdė dvi dešimtis oro antskry-džių. Sunaikinta dešimt IS banditų grupuotės infrastruktūros objektų“, – sakoma Rusijos gynybos ministerijos pranešime. Pareigūnai taip pat pridūrė, kad Rusija ketina plėsti bom-bardavimą. Savo pranešime minis-terija nurodo, kad smogta teroristų treniruočių bazei, taip pat savižudžių sprogdintojų dėvimų diržų gamyklai.

Rusija ketina intensyvinti savo vykdomus oro antskrydžius prieš IS objektus Sirijoje. Rusai teigia, kad

maždaug 600 samdytų kovotojų IS gre-tose bandė ištrūkti į Europą. Genero-las pulkininkas Andrejus Kartapolo-vas tvirtino: „Mūsų žvalgybos duo-menys rodo, kad kovotojų gretose kilo panika ir prasidėjo dezertyravimas“, – sakė A. Kartapolovas.

Didžioji Britanija tvirtina, kad Rusija iš tikrųjų savo atakomis stip-rina Sirijos prezidento Bashar al-As-sad pozicijas prieš sukilusią opoziciją. Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas David Cameron apkalti-no Maskvą „nesirenkant tarp IS kovo-tojų ir teisėtų Sirijos opozicijos gru-pių“.

Maskvos vykdoma bombardavimo kampanija Sirijoje yra nepriimtina, sakė Turkijos prezidentas Recep Tayyip Erdogan, kuris, panašiai kaip ir kitos NATO šalys perspėjo, kad Ru-siją darant rimtą klaidą.

Kijevas atitraukia ginkluotę iš šalies pietryčių

Kijevas (ELTA) – Pirmadienį Uk-rainos kariuomenė pradėjo atitraukti tankus nuo fronto linijos Luhansko re-gione 15 km atstumu, praneša „Uk-rinform“.

Pagal sutartis mažesnės nei 100 mm kalibro ginkluotės atitraukimo procesas vyks dviem etapais ir tęsis 41 dieną, pranešė Antiteroristinės ope-racijos (ATO) spaudos tarnyba. Jos tei-gimu, pirmojo etapo metu Kijevo ka-riškiai nuo fronto linijos atitrauks T-64 ir T-72 tankus, 85mm kalibro prie-

štankinius ginklus D-48 ir D-44, 82 mm kalibro minosvaidžius 2B-9.

ATO atstovas Luhansko regione Ruslanas Tkačiukas nurodė, kad dėl tankų maršrutų jau buvo susitarta, o šie susitarimai visiškai atitinka tarp-tautinius susitarimus.

Rugsėjo 29-ąją Rusija, Ukraina ir ESBO sutarė dėl mažesnės nei 100 mm kalibro ginkluotės atitraukimo nuo fronto linijos Rytų Ukrainoje. Do-necko ir Luhansko separatistų vadovai šią sutartį pasirašė rugsėjo 30 d.

Vatikane prasideda Vyskupų Sinodas

Roma (LRT.lt) – Vatikane prasi-deda svarbi Vyskupų Sinodo genera-linė asamblėja. Tris savaites maždaug 300 dvasininkų diskutuos apie šeimos pašaukimą šiuolaikiniame pasaulyje. Italų žiniasklaidoje teigiama, kad šio sinodo sprendimai gali turėti istorinės reikšmės Bažnyčios ateičiai.

Sinodą šeimų tema inicijavęs po-piežius Pranciškus ne kartą kartojo, kad Bažnyčia neturi teisti ir atstumti, bet priimti, kad visi žmonės yra Dievo sukurti lygūs ir turintys neatimamas teises į gyvybę, laisvę ir laimės sieki-mą. Būtent šeima, jo teigimu, yra di-džiausios laimės ir asmeninės bei vi-suomeninės savirealizacijos vieta. Šei-

ma, anot Pranciškaus, yra atsakymas į vartotojiško pasaulio iššūkį, tikros laisvės aplinka, žmoniškumo mokyk-la ir židinys, vilties fabrikas, kuriame su meile galima įveikti visus sunku-mus.

„Visuomenė bus stipri, graži, tei-singa ir gera, jei bus statoma ant še-imų“, – Philadelphiajoje vykusiame Pa-saulio šeimų susitikime sakė popiežius Pranciškus.

Todėl apžvalgininkų teigimu, vys-kupų sugebėjimas atsakyti į šeimos iš-gyvenamas permainas gali turėti le-miamos įtakos Bažnyčios vaidmeniui šiuolaikinėje visuomenėje.

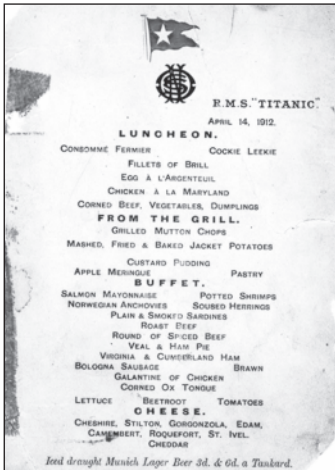
Parduotas paskutinis „Titaniko“ valgiaraštis

New Yorkas (ELTA) – Interneti-niame aukcione už 88 tūkst. JAV dole-rių parduotas paskutinis „Titaniko“ pietų valgiaraštis. Jį išgelbėjo 1912 m. lemtinguoju reisu pirmąja klase ke-liavęs New Yorko verslininkas Abra-ham Lincoln Salomon. Internetinį aukcioną laimėjo didžiausią sumą pa-siūlęs privatus kolekcininkas, nepa-noręs atskleisti savo tapatybės.

Aukciono organizatoriai iš pra-džių tikėjosi už laivo valgiaraštį gau-ti kiek mažiau – iki 70 tūkst. JAV do-lerių. Šis valgiaraštis yra vienas iš tri-jų aukcione pasiūlytų daiktų iš vadi-namosios „turčių valtys“ – „Titaniko“ gelbėjimosi valtys Nr. 1, kuri iš skės-tančio laivo gabenavo vos penkis turtin-gus keleivius ir septynis igulos narius, nors joje galėjo tilpti iki 40 žmonių.

Už 11 tūkst. dolerių aukcione par-duotas spausdintas talonas iš „Tita-nike“ buvusios turkiškos pirties, o nelaimę išgyvenusios Mabel Franca-

telli laiškas surinko pusaštunto tūks-tančio dolerių. Pasakojama, kad M. Francatelli „turčių valtys“ igulai davė didelį kyšį, kad šie kuo greičiau irk-luotų nuo grimztančio laivo, užuot pa-ėmę daugiau skėstančiųjų.

Paskutinis „Titaniko“ valgiaraštis. Scanpics nuotr.

K. Pakštas – fantazijų profesorius ar genialus geopolitikos strategas?

GERIMANTAS STATINIS

2015 m. lapkričio 3 – 25 d. į Centrinę Ameriką leisis „Kazio Pakšto ‘Dausuva’ – Belizas‘15“ kultūrinė – geografinė ekspedicija, kurios tikslas išsaugoti istorinę atmintį, plėtoti diplomatinčius, geopolitinius ir tarpkultūrinius ryšius, ugdyti patriotiškumą. Ši ekspedicija primins Lietuvai ir pasauliui, kad genialus geopolitikos stratego idėjos puoselėjamos ir šiandien. Prieš metus, minint prof. Kazio Pakšto 120-ąsias gimimo metines, bendraminčiams kilo mintis tvirtiau įprasminti jo idėjų reikšmę pasauliui.

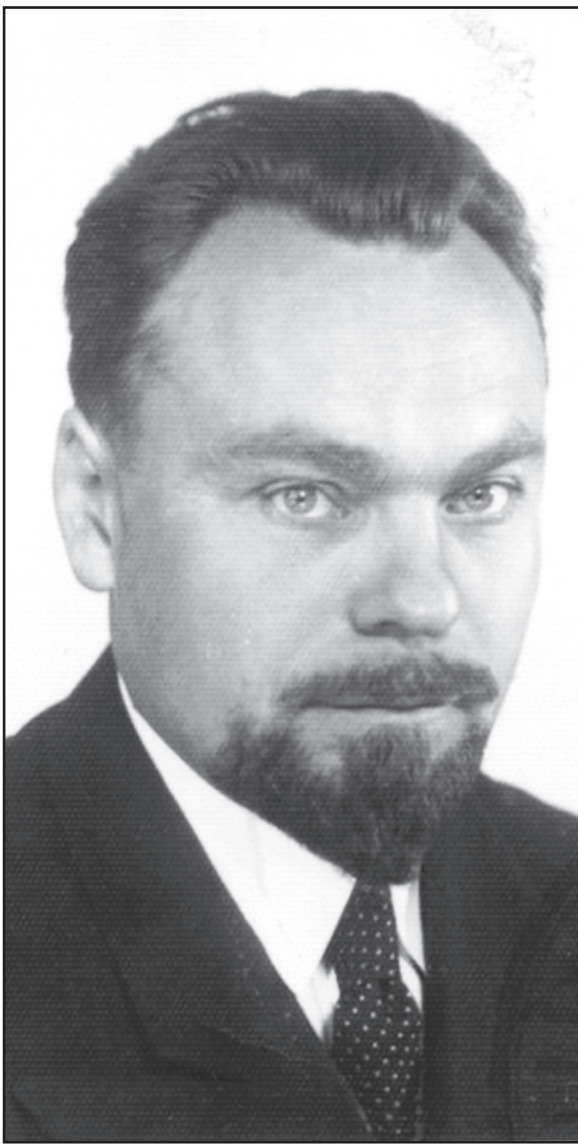
Ekspediciją organizuoja Lietuvos žurnalistų sąjungos Kelionių ir pramogų klubas ir Lietuvos geografų draugija. Prieš keletą metų buvo surengtos „Filipinai‘11 Matui Šalčiui atminti“ ir „Indija‘13 Antano Poškos keliais“ ekspedicijos keliautojams Matui Šalčiui ir Antanui Poškai atminti. Paskutinės ekspedicijos dėka, įvykiai ėmė rutuliotis sparčiai greitėjančia seka – prabėgus metams po ekspedicijos, A. Poškai buvo suteiktas Kalkutos universiteto garbės daktaro vardas, o iškilmėse dalyvavo netgi pats Indijos prezidentas Pranab’asMukherjee.

Lietuvos idėjų istorijoje viena garbingiausių vietų priklauso geografijos profesoriui Kaziui Pakštui (1893–1960) „Be fantazijos, be gyvų koncepcijų nieko žymesnio pasauly nesukurta. Kūrybinė vaizduotė ir fantazija visur buvo reikalinga. Tad verta svajoti ir apie lietuviybės nemarumą net sunkiausiuose ir tragiškiausiuose tautos bandymuose“ – taip sakė Kazys Pakštas, viena ryškiausių nepriklausomos Lietuvos ir išeivijos asmenybių – mokslininkas, pedagogas, švietėjas, publicistas ir visuomenės veikėjas. K. Pakštas garsėjo įdomiomis idėjomis, originaliais sumanymais, toli siekiančiais projektais, kurių taip stigo tuometinei Lietuvai. „Vitalizmo apaštalas“, „dinamiškiausia lietuviškos visuomenės asmenybė“, „vienas iš žymiausių tautos dvasinių vadų“, „kilnūs nenuorama“, „politikos svajotojas“, „nepripažintas pranašas“, „lietuviškoji Kasandra“, „didysis realistas“ – tokiais epitetais bendraminčiai apibūdino K. Pakštą. Jo pranašiškos idėjos įgavo tuščių, keistų fantazijų pavidalą, o jų kūrėjas – politikos vizionieriaus, fantazijų profesoriaus vardą.

K. Pakštas – profesionaliosios geografijos Lietuvoje pradininkas, dėjęs klimatologijos, ežerotyros mokslo pagrindus, plėtojęs istorinę, politinę, ekonominę ir socialinę geografiją. Jis įkūrė Lietuvos geografų draugiją, užmezgė ir palaikė ryšius su Baltijos, kitų šalių mokslininkais, propagavo žinias apie Lietuvą. Vienas svarbiausių K. Pakšto mokslinio pažinimo metodų buvo kelionės. Ne veltui jis pripažintas vienu iš garsiausių nepriklausomybės laikotarpio keliautojų. Jo kolumbiška dvasia audringuose XX a. politinių įvykių sukriuose Lietuvai siūlė pačius netikėčiausius sprendimus, numatė tolimiausią perspektyvą, tad natūralu, kad profesorius ne vienu atveju pelnė vedlio, dvasinio vadovo, pranašo vardą. Jo toliaregiškos vizijos dėl Baltoskanrijos idėjos, įkūnijo Šiaurės Šalių Taryba, o Vidurinės Europos Federacija – tapo Europos Sąjunga.

Geografija K. Pakštui buvo ne Žemės aprašymas, bet pasaulio suvokimas, ne inventoriaus sąrašas, bet istorija, ne vardų suminėjimas, bet sistema. Tai – gyvas mokslas apie gyvus, nuolat santykiuiančius Žemės paviršiaus reiškinius, svarbus jaunimo intelektualiam ugdymui, praktinių gyvenimo klausimų sprendimui. Todėl, K. Pakšto nuomone, geografija yra reprezentacinė mokslo šaka. Būdamas internacionalus, geografijos mokslas kartu yra tautiškas, toks kaip istorija, literatūra ir kalba. Jis tiria „savo Lietuvą, jos gamtą, žmonių gyvenimą, visą pasaulį pastato Lietuvos interesų perspektyvoje. Tad, ne vis tiek, kur geografijos mokytis: Lietuvoje ar svetur“, – tvirtino K. Pakštas. Geografija jam buvo ir labai svarbus auklėjimo veiksnys, kuris jaunąją kartą susieja su jos žeme, visą tautą gali nuteikti kovingai, kad įsitvirtintų savo krašte ir taptų atsparesnė.

Mažai tautai be galo pravartu iškelti kiekvieną savo talentą, neleisti jam skursti, nykti, nežinioje dingti. Jei šią taisyklę pamiršta didžiosios tautos, tai jos

netenka įtakos pasauly ir sunkiai velkasi kultūrinės procesijos uodegoje. Jei su šia taisykle prasilenkia mažosios tautos, tai jos pasirašo sau lėtos negarbingos mirties dekretą.”

Lietuvos profesionaliosios geografijos kūrėjo K. Pakšto mokslinius, pedagoginius nuopelnus įvertino ne šalies valdžia, o kaimynai. 1933 m. Švedijos geografų ir antropologų draugija jį apdovanojo garsaus Arkties tyrinėtojo Salomono Augusto Andree medaliu, kuris įteikiamas tik vieną kartą per metus. 1934 m. K. Pakštas buvo išrinktas SSRS valstybinės geografų draugijos tikroju nariu. Latvijos geografų draugija 1935 m. gruodžio 18 d. už nuopelnus regioninei geografijai ir Baltijos valstybių suartėjimui K. Pakštą išrinko savo garbės nariu. 1938 m. Latvijos prezidentas Karlis Ulmanis Lietuvos mokslininką pagerbė apdovanodamas Trijų žvaigždžių ordinu, įsteigtu Latvijos valstybės įkūrimui atminti. 1939 m. gegužės 26 d. Švedijos karalius prof. K. Pakštui skyrė Vazos riterio ordiną.

Nepriklausomoje Lietuvos Respublikoje K. Pakšto iškelta planingos emigracijos, kolonizacijos arba antrosios tėvynės idėja, nors ir nepagrindinė jo minčių aruode, sukėlė bene daugiausia nesutarimų ir ginčų. Baigiantis Antrajam pasauliniam karui, daug Lietuvos šviesuolių prisiminė profesoriaus

siūlymus, apgailestavo, kad tautininkų režimas neparodė politinės valios, neskyrė lėšų jiems įgyvendinti. Lietuvos Respublikos laikais kruopščiai parinkta, valstybės, visuomenės pastangomis įsteigta bent viena stipresnė kolonija galėjo tapti rimta atrama daugumai naujųjų politinių emigrantų. K. Pakštas netgi buvo numatęs „Atsarginės“ Lietuvos įkūrimo fazes, kurios vyktų keturiais etapais, pavadintais mokyklų vardais. Pirmoji fazė – „pradžios mokykla“. Tai 25 šeimų kaimas su pradine mokykla ir koplyčia. Gyventojų skaičiui išaugus iki 3 000, prasidėtų antroji – „progimnazijos“ fazė. Plėtojantis pramonei, prekybai atsirastų savų laikraščių, susikurtų organizacijų. Trečiojoje, „gimnazijos“ fazėje kolonija padidėja iki 5 000 gyventojų. Tuomet iš kultūrinės autonomijos pereinama į teritorinę – savo valstybės kūrimą. Jos teisės priklausytų nuo susitarimo su britų valdžia. „Universitetą“ būtų galima pasiekti per kokius 25 metus. Gyventojų skaičius dėl emigrantų ir natūralaus prieaugio padidėtų iki 60 000. Tada būtų galima plačias autonomines teises, turėti universitetą.

K. Pakštas savo planuose buvo numatęs patyrinti Afrikos žemyną ir jame paieškoti tinkamos vietos „Atsarginei“ Lietuvai. Gavęs valdžios paramą, 1930 m. tyrinėja Pietų Afrikos valstybių gamtos, socialines, ekonomines bei politines sąlygas. Sugrįžęs daug kalba įvairioms auditorijoms, visuomenei pateikia pluoštą originalių straipsnių. Ypač daug rašo apie Angolą, kurios didžiosios aukštumos, esančios arčiau Atlanto, tinka nuolatiniam europiečių gyvenimui, o palankios oro sąlygos leidžia žemdirbiams bent du kartus sėti ir pjauti, galvijus visus metus ganyti laukuose.

Prisiminimais dalinasi LŽS Kelionių ir pramogų klubo narys, „Lietuvos Magelanas‘06“ titulo laimėtojas – Dainius Kinderis:

Po Afriką, aš kaip ir K. Pakštą, keliavau šešis mėnesius, tik tarp mūsų kelionių buvo 70 metų skirtumas ir galbūt keliavimo būdas kiek skirtingas, nes aš keliavau autostopu ir pėsčiomis, o K. Pakštas laivu, traukiniais ir automobiliais. Mano tikslas buvo pažintinis, o jo mokslinis. K. Pakšto knygą „Aplink Afriką“ aš perskaičiau jau sugrįžęs. Ėmiau lyginti tas vietas, kurias aprašo geografai ir kuriose galbūt ketino įsteigti Dausuvą. Angolą aš pervažiavau visą, kai kur keliavau pėsčiomis, šalis yra labai atvira, aplink driekiasi toliai. Šalis buvo portugalų kolonija, dabar išdraskyta karo. Kelių beveik nėra, automobilių mažai, naftininkų susisiektas vyksta oro transportu, o paprastai žmonės keliauja viešuoju transportu, kuris yra brangesnis negu Europoje. Buvau ir Pietinėje Angolos dalyje, Lubango regione, kurį K. Pakštas aprašo knygoje. Ten kalnuota vietovė ir klimatas vėsokas, daug kur stovi didelės rančos, kurias valdo portugalų kolonistų palikuonys. Pievose ganosi labai didelės karvių bandos ir išvystyta gyvulininkystė. Toliau, link Namibijos yra miškų, ten K. Pakštas ir galvojo apie lietuvių kolonijų steigimą. Nors praėjo po K. Pakšto kelionės 70 metų, Afrikoje daugelis dalykų nesikeičia, kaip buvo neišsivysčiusi, su biurokratiniais elementais šalis tokia ir liko. Dar prisidėjo vidaus karai, nes vietinių mentalitetas labai aršus. Liko tos pačios problemos ir tie patys iššūkiai.

K. Pakštas ekspedicijoje Angoloje.

Keliaudamas turėjau Vilniaus autostopo klubo prezidento raštą, kuriame buvo parašyta, kad aš vykdau ekspediciją autostopu išilgai Afrikos, nuo Šiaurės iki Pietų, turėjau šviesti vietinius gyventojus, populiarinamas keliavimą pakeleivingomis mašinomis. Mane kviesdavosi į mokyklas, kur aš pasakodavau apie ne tik apie keliavimą, tačiau ir apie Lietuvą. Kuo toliau nuo civilizacijos, tuo žmonės žingeidesni, jiems viskas yra įdomu ir jeigu būdavo galimybė skelbti žinių apie Lietuvą, niekuomet jos nepraleisdavau. Taip pat aplankiau Ruandoje Hermaną Šulcą, lietuvių kunigą iš Kretingos, kuris ten yra įsteigęs vaikų mokyklą – prieglaudą. Buvau išmokęs arabiškai šahadą, kurioje sakoma, kad nėra kito dievo, išskyrus Alachą... galbūt man tai kelionėje padėjo. Iš 51 Afrikos šalies apkeliauvau 15, viso sukuriau 18 000 km.

K. Pakšto trečioji didžioji kelionė truko šešis mėnesius ir baigėsi 1931 m. sausio 21 d. Per pusmetį profesorius sukorė per 42 000 km, t.y. truputį daugiau negu aplik Žemę, tapo pirmuoju lietuviu, atlikusiu tokia ilgą ir sudėtingą kelionę Afrikos kontinente. K. Pakštas pabrėžė, jog „Angola, vis dėlto, nėra tokia medum ir pienu pasrūvusi žemė, kaip kas iš tolo gali vaizduotis”.

Ketvirtąjo dešimtmečio pabaigoje kolonizacijos aspektu K. Pakštą domino Tanganika, Mingano teritorija Kvebeke, susidomėjimo vertomis jis vadino Australiją, Naująją Zelandiją, kai kurias Okeanijos salas, į Sibirą panašią, bet didelės ateities sulauksiančią Vakarų Kanadą. Pažymėtina, jog Madagaskaro sala, į kurią K. Pakštas neva norėjęs perkelti Lietuvą, jam neatrodė visiškai tinkama lietuvių kolonizacijai. Galbūt K. Pakšto idėjos žmonių atmintyje susilieja su kadaise girdėtomis Vinco Pietario mintimis. Praradęs vilčių sulaukti caro valdžios nuolaidų, V. Pietaris aiškino, jog lietuviai, jei nori išlikti, privalo išsikelti iš geografiniu atžvilgiu nepatogios vietos į negyvenamus kraštus. Pasistatydinęs didžiulį povandeninį laivą, visą lietuvių tautą svajotojo išgabenti arba į Madagaskarą, arba į Argentiną. A.Dambrauskui-Jakštui aiškino, jog ten klimatas panašus į Lietuvos, sėjami tie patys javai ir t. t. Užsidedęs tuo projektu, V. Pietaris pats norėjo imtis lietuvių delegavimo Argentinon misijos, ėmė mokytis ispanų kalbos. V. Pietario minčių aidai galėjo pasiekti ir K. Pakštą, tačiau jis niekada neplanavo į tuščius, negyvenamus kraštus iškelti visų Lietuvos gyventojų.

Neseniai sugrįžęs iš Madagaskaro pasakoja LŽS Kelionių ir pramogų klubo narys, „Kolumbas LT‘14” titulo laimėtojas – Vytautas Bukauskas:

Madagaskaras yra didelė sala, kurioje tilptų trys Anglijos, todėl joje skirtingas ir klimatas. Šioje saloje buvau jau antrą kartą ir vėl ji mane sužavėjo. Grupėje tarpusavyje netgi kalbėdavome, kad zonoje, kuri yra apie kilometrą virš jūros lygio, puikiai tiktų mūsų krašto žmonėms. Vakarinėje salos dalyje labai sausa ir karšta, ten sunku būtų gyventi mūsų platumų gyventojams. Aš ieškojau aprašymų, kurioje salos dalyje K. Pakštas buvo numatęs „Atsarginės” Lietuvos žemei, tačiau niekur neradau. Sala priklausė prancūzams ir netikiu, kad jie būtų pardavę ar atidavę lietuviams kokį žemės plotą. Sostinė Antananaryvas yra apie kilometrą virš jūros lygio, ten klimatas mums tinkamas, kartai būna netgi vėsu. Gamta tropinė, netoli ekvatorių, apie 80 proc. augmenijos yra endeminiai augalai, ir nie-

kur kitur pasaulyje neaptinkami. Šešios baobabų rūšys auga tik Madagaskare. Yra UNESCO gamtos saugomų objektų, tačiau jie yra dažnai sunkiai prieinamuose rajonuose. Gyvūnija unikali, nes nėra plėšriųjų žvėrių ir nuodingų roplių, tuo labai lietuvičiams čia tiktų. Tačiau Madagaskaras yra maliarinė zona, viena mūsų keliautoja sugrįžusi namo susirgo tropine maliarija.”

1958 m. gegužę K. Pakštas praneša J. Keliuočiui – kol senatvė visiškai neparklupdė, ketina atlikti „gal jau pastutinę sunkią kelionę”. Rengdamasis jai 65-metis keliautojas pratinasi prie purvo ir lietaus – vyksta žvejoti lietingu metu, peršlampa. Birželio 16 d., prasidėjus atostogoms, iš Miami išskrenda į Britų Hondūro sostinę Belizą, kur jo jau laukia du jauni bendraminčiai: aeronautikos inžinierius Pranas Baltakis ir mokytojas Aleksas Krapas. Devynias dienas trys lietuviai savarankiškai susipažįsta su britų kolonija, nuklįsta net į visai atkampius miškus. Vėliau prof. K.Pakštas prisidėjo prie Texaso zoologinės ekspedicijos, kurios tikslas – prigaudyti amfibiinių ir kitokių nedidelių gyvūnų. Juos tiriant būtų galima išsiaiškinti atlantinės pusės „tiltą” tarp Meksikos ir Centrinės Amerikos.

Kultūrinė – geografinė ekspedicija „Kazio Pakšto ‘Dausuva’ – Belizas‘15” lankysis Meksikoje, Belize ir Gvatemaloje. Britų Hondūras arba dabartinis Belizas bus kaip centrinė ašis, pats K. Pakštas šią šalį pavadino atsargine Lietuva – „Dausuva”. Be abejo, pakeliui bus aplankyti ir kiti garsūs objektai, kurie yra laikomi pasaulinio paveldo sedevrais. Ekspedicijos dalyviai ketina susitikti su generalgubernatoriumi – Belizo valstybės prezidento neturi, nes yra Britų Sandraugos šalis. Ar pavyks susitikti sunku pasakyti, svarbu nunešti žinių į šią šalį apie Lietuvą, pranešti apie Kazio Pakšto fenomeną, jo geopolitinę mąstymą, apie jo plevenusias viltis bei lūkesčius čia įkurti lietuvišką „Dausuvą”. Galbūt ekspedicijos dėka užmegzti ryšiai išsivystys į abipusius turizmo, ekonominius ar verslo plėtros santykius. Šiandien ekspedicijos dalyviai renka informaciją, archyvinę medžiagą, skaito knygas ir ieško žmonių, kurie vienaip ar kitaip su tuo susiję, nes apie Kazį Pakštą bus kuriamas dokumentinis filmas. Prisimindami iškilus Lietuvos žmones kartu kuriame jos istoriją.

K. Pakštas vienas iš pirmųjų suformulavo Lietuvos nacionalinius interesus: tai valstybės, tautos indentiteto išsaugojimas, apsauga nuo išorės įsiveržimo, didžiųjų kaimyninių valsty-

bių įtakos, pasirengimas galimai nepriklausomybės netekčiai. Savo apmąstymuose apie tautos ir valstybės atsparumo didinimą K. Pakštas priartėjo prie šiuolaikiško galios suvokimo. Juo remdamasis formulavo nacionalinio saugumo strategiją, grindžiamą ne karinėmis ir finansinėmis priemonėmis, o tautos ryžtu pasikliauti saviimi, savo valstybės galimybėmis, kurios priklauso nuo intelektualinio potencialo pastangų, politinių jėgų pusiausvyros, demokratijos lygmens, gerų santykių su kaimynais, ypač mažaisiais. Profesorius visą gyvenimą stebėjo, tyrė, komentavo tarptautinius, politinius santykius, mėgino išvelgti istorinę perspektyvą. Paliko nemažą originalių minčių Vilniaus, Klaipėdos, Karaliaučiaus problemų sprendimo, Baltijos šalių politikos klausimais. Suvokdamas, kad mažosioms tautoms vienos neįmanoma išsilaikyti didesnių, agresyvesnių kaimynų apsuptyje, jų ateitį siejo su integruota Europa. Įsitikinęs, kad Lietuvos drama yra dalis didžiosios europinės dramos, savo tėvynės išsilaivinimą siejo su Vidurio Europos išsilaivinimu. Brangiausi

tarptautiniu ir kartu tautiniu idealu vadino Vidurio Europos konfederaciją, laiduosiančią laisvę ir ilgalaikę taiką.

Laikraštis „Voruta”

Panaudota literatūra:

Kazys Pakštas. Kultūra. Civilizacija. Geopolitika: straipsnių rinkinys [sudarytojas Silvestras Gaižiūnas]. – V.: Pasviręs pasaulis, 2003. – 392 p.
Vyginas Bronius Pšibilskis. Kazys Pakštas: tarp vizijų ir realybės. V.: Vilniaus universiteto leidykla. 2003,- 409 p.

PARDUODA

Lithuanian Darien Estate Sale Fine Art, Paintings, Carvings books, furniture, kitchen, bedroom beautiful clothes. See 100 photos at <http://w.w.w.EstateSales.Net/IL/Darien/60561/981387>

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136
Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA	Granitex 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
NAUJA	Biomed 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 817-566-6676
NAUJA	Blomed 2 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
NAUJA	Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
NAUJA	Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
NAUJA	Extreme Exteriors 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
NAUJA	Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
	Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

	Smilga 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
	Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
	Kunigaikščių Užlaga 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
	Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
	Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
	Eurus Dell 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
	Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Svarbiausia – paprastuose dalykuose išvelgti stebuklą

Tokia „Keistuolių teatro“, kurį Lietuvos atgimimo metais su bendraminčiais įkūrė **Aidas Giniotis**, idėja. Į Čikagą spalio 9–21 d. šis režisierius ir teatro pedagogas atvyksta su kita – dešimtmetį švenčiančio „Atviro rato“ (teatro-laboratorijos) – aktorių trupe. Norėdami daugiau sužinoti apie režisierių ir jo kūrybinę grupę, pateikėme jam keletą klausimų. Bet prieš tai šiek tiek žinių apie patį aktorių, režisierių, kompozitorių, dainuojamosios poezijos kūrėją ir atlikėją **Aidą Giniotį**. Šiaulietis, menininko karjerą pradėjęs... Šiaulių dramos teatro rūbinėje. Ragavęs fortepijono mokslų vaikų muzikos mokykloje, studijavo dabar vadinamoje Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, Aktoriaus meistriškumo katedroje, vėliau čia baigė ir aspirantūros studijas. Yra ne tik teatrų vadovas, bet ir pedagogas – Lietuvos muzikos ir teatro akademijos profesorius; yra režisavęs spektaklių Lietuvos ir užsienio teatruose ir daugelį įvairiausių renginių, nuolat dalyvauja dainuojamosios poezijos koncertuose. Jo profesinė veikla kelis kartus buvo įvertinta „Auksiniu scenos kryžiumi“, o 2010 m. – Lietuvos vyriausybės kultūros ir meno premija bei kitais apdovanojimais. Kaip prieš vieną koncertą šią vasarą jis buvo reklamuotas žiniasklaidoje, tai „neabejotinai vienas produktyviausių, drąsiausių, muzikaliausių Lietuvos režisierių, kuriam nesvetima ironija ir autoironija“.

Režisierius Aidas Giniotis

Profe­so­rius mums aso­ci­juo­ja­si su so­li­daus (ir svar­baus) veido vyriš­kiu, vil­kin­čiu neprie­kaiš­tingai gu­lin­ti kostiumą (nors kar­tais ide­aliai priglu­dusį dėl ilgo ne­šio­jimo) su kak­lari­aiš­čiu ir di­de­liu por­te­fiu. Jūsų pa­veik­slė vis­kas ne taip. Ką reiškia bū­ti teatro profe­so­riumi ir kaip Jums pa­si­sekė juo tapti ne ku­riant, o griau­nant stereotipus? Ir dar – ki­to­se srityse jaunimas skundžiasi, kad neprasimuša pro ankstesniąją profesorių kartą, Jūsų karjera neatrodo buvusi skausminga?

Niekada per daug nesistengiau būti kažkuo nusipelnysiu, o ypač profesoriumi. Taip atsitiko. Tai, kuo tapau, nebuvo mano tikslas. Tiesiog taip įvyko. Visą laiką stengiausi daryti tai, kas man TIKRAI įdomu. O visi įvertinimai parodo, kad ir kitiems

„Senelės pasaka“

Scena iš spektaklio „Lietaus žemė“.

D. Matvejevo nuotr.

mano veikla yra įdomi. Prasimušti, konkuruoti niekada nepatiko. Tiek pats, tiek su „Keistuolių“ ir „Atviro rato“ teatrais kurdavom savaip, gal kiek kitaip, bet visada suvokdami, kad būsim unikalūs ne dėl meninių madų ir tendencijų vaikymosi, o tik išsiklausydami į vienas kitą. Kai esam įdomūs ir turim ką pasakyti vienas kitam, tai ir žiūrovams įdomu mus stebėti ir sekti.

Politikai nuolat ieško interesų konflikto priešininkų stovykloje. Jūs rengiate aktorius ir juos įdarbinate savo teatruose. Dar daugiau – iš vieno Jūsų studentų kurso susikūrė net naujas – dar vienas teatras – „Atviras ratas“. Ar teatro sferoje yra konkurencijos – kuo teatrai, režisieriai, aktoriai nepasidalija? Kuo pasidalija?

Jau esu išleidęs tris aktorių kursus. Du iš jų buvo ruošiami „Keistuolių teatrui“. Todėl normalu, kad dauguma ir dirba čia. Kitais metais vėl planuojame naują kursą. Tarp teatro aktorių kartų – 7–10 metų tarpas. Teatre reikia turėti jaunų kūrėjų. Jie – teatro ateitis ir kūrybinis variklis. Bet ne vien „keistuolius“ papildoma mano buvę studentai. Dalis jų dirba Kauno dramos teatre, dalis įkūrė „Teatriuką“, „Labai teatrą“, dirba kitose nevalstybinėse trupėse. O „Atvirą ratą“ išskiriu kaip savotišką fenomenalų reiškinį Lietuvos teatre. Nors kursas ruoštas „Keistuolių teatrui“, sėkmingai jame lig šiol dirba, bet jau 10 metų sugeba išlaikyti savarankišką teatro laboratoriją „Atviras ratas“, užsienio festivaliuose yra net labiau žinomas nei „keistuoliai“. Tai – jauni aktoriai, kuriuos drąsiai galiu vadinti kūrėjais – asmenybėmis. Čia jų sėkmės paslaptis.

Sakoma, yra režisieriaus teatras ir aktoriaus teatras. Koks Jūsų teatras? Ar duodate aktoriams laisvės?

Kuo įdomesni, kūrybingesni aktoriai, tuo daugiau palieku jiems laisvės. Visada jaučiuos laimingas, galėdamas „ištirpti“ aktorių kuriamame spektaklyje. Niekada nesiverčiau būti režisieriumi – despotu, niekada nesizavėjau vien režisūriniu teatru. Juk pats irgi buvau aktorius. Režisierius – vienas iš spektaklio bendrakūrėjų su labai atsakingomis funkcijomis. Išties negalėčiau kurti vienas. Todėl esu teatre.

Kodėl Jums reikėjo dar vieno teatro – turėjote „Keistuolių teatrą“ ir įkūrėte „Atvirą ratą“? Ir apskritai – kokius laikus, Jūsų nuomone, išgyvena Lietuvos teatras? Atrodo, kad žiūrovas iš politikos teatro, kaip buvo Atgimimo metais ir kurį laiką po to, jau grįžo į tikrojo teatro sales. Ar šiandieninis Lietuvos teatras vykdo epochos reikalavimus ir kokie jie būtų?

„Atviras ratas“ atsirado dar akademijoje. Tada bandžiau studentus mokytį savotišku metodu. Prisimenant savo autobiografijas, bandant jas pasa-

koti ir net atvaizduoti scenoje. Eksperimentas pavyko. Jau trečiame kurse turėjome spektaklį, kurį taip ir pavadino – „Atviras ratas“. Tada pasipylė kvietimai gastroluoti užsienyje. Važinėjome po festivalius, dalijomės savo patirtimi su kitų šalių teatrais ir teatrinėmis mokyklomis. Remdamiesi „Atviro rato“ metodu ėmėme kurti kitus spektaklius. Atsirado kita teatrinė kalba, kita niša, kuri buvo kitokia nei „keistuolių“. Beliko tik juridiskai viską įteisinti. „Keistuoliai“ turi savo kalbą ir savas tradicijas, „Atviras ratas“ – kitas. Nors yra ir daug panašumo, bet „Atviras ratas“ kalba kitai kartai ir kita kalba. Kalbant apie tai visada supranti, kad tai, kas sakoma šiandien teatre, rytoj jau bus „yesterday“. Todėl visada linkiu abiem teatrams, savo studentams ir ypač sau nebijoti kiekvieną dieną pradėti kurti kitaip ir iš naujo. Mėgstamas mano posakis: „Nauja diena – naujas teatras“.

Kodėl užsienio gastrolėms pasirinkote Čikagą ir ką norite pasakyti užsienio lietuvių žiūrovai? Pvz., galima įtarti, kad spektaklis „Lietaus žemė“ skirtas „dypukams“ – pokario išeivijai, kuri per atstumą išgyveno okupuotos Lietuvos skausmus.

Čikagoje atsirado žmonių, kurie nori mus pamatyti, padeda mums organizuoti gastroles, atsirado teatras, kuris priima. Tai mus nuteikia viltingai. Tikimės, kad pažintis ir pokalbis teatro kalba bus abipusiai malonus ir prasmingas.

O dėl žiūrovo... Kurdami šį spektaklį Lietuvoje, mes visų pirma orientavomės į jaunąją kartą, kuriai tarpukaris ir pokaris yra pažįstamas iš vadovėlinių vertinimų, standartinių įvertinimų, ir oficialiai nuvalkiotų frazių. Kalbėti apie tai yra nepopuliaru. Aktoriai kalba apie savo senelių kartą taip, tarsi patys tai pergyventų. Suprasdami, kad riba tarp to, kas įvyko, ir tarp to, kas gali įvykti, yra labai arti. Tada lieka pasirinkimas, kuris ne visada būna teisingas ir labai paprastas. Lietuvoje į spektaklį plūsta ne tik jaunimas, bet tų laikų liudininkų ir jų vaikų kartos. Matau, kad drauge su aktoriais pergyvenę spektaklio istorijas, žiūrovai kalbasi ne kaip skirtingų kartų atstovai, o kaip žmonės, turintys bendrą patirtį.

Čikagoje po „Lietaus žemės“ spektaklių turėsime pokalbių su žiūrovais. Įdomu bus susitikti ir su jūsų taip vadinamais „dypukais“, ir su „kitų bangų“ tautiečiais.

Dėkojame už atsakymus, linkime prasmingų susitikimų ir dialogo su išeivijos žiūrovais.

Parengė **Audronė V. Škiudaitė**

Biografinės improvizacijos „Lietaus žemė“ galite pamatyti spalio 13 d. ir 21 d. su vertimu į anglų k., spalio 14 d. su vertimu į lenkų k., spalio 20 d. lietuvių k. Chopin Theatre, 1543 W. Division St., Chicago, IL, o muzikinį spektaklį-improvizaciją ne tik vaikams „Senelės pasaka“ (anglų k.) – spalio 9 d. Poetry Foundation, 61 West Superior St., Chicago, IL

Sumažėjo turistų iš Rusijos

Druskininkuose ir Birštone šiemet sumažėjo turistų iš Rusijos, tačiau tai kompensavo išaugę poilsiautojų srautai iš Lietuvos, Latvijos ir Izraelio.

Kai kurios kurortų sanatorijos džiaugiasi pritraukiančios vis daugiau turistų iš Skandinavijos šalių.

Druskininkų turizmo ir verslo informacijos centro direktorius Riman-tas Palionis BNS sakė, kad šių metų pirmąjį pusmetį bendras turistų skaičius augo.

„Geopolitinė situacija davė savo vaisius, tačiau tai kompensuoja Lietuva“, – sakė R. Palionis.

Užsieniečių kurorte sumažėjo 12 proc., tačiau 14,8 proc. padaugėjo į Druskininkus atvykusių lietuvių. Rusijos turistų sumažėjo 44 procentais, pastebimas ir 12,4 procento sumažėjęs vokiečių srautas. Tačiau latvių atvyko 31 proc. daugiau, taip pat Druskininkai sulaukė 25,5 proc. daugiau turistų iš Izraelio. Pasak R. Palionio, stublina net 52 procentais išaugęs lankytojų srautas iš kitų šalių – pavyzdžiui, Švedijos, Čekijos, Slovakijos.

„Pusmetis rodo, kad srautas nemažėja, tiktai nedžiugina tai, kad mūsų turistai ir apskritai šio laikmečio turistai ilsisi, nakvoja, turistauja trumpiau negu anksčiau“, – apibend-rino jis.

Birštono turizmo informacijos centro direktorė Rūta Kapačinskaitė sakė, kad didelių pokyčių kurortas nepajuto, nes į jį atvykstančiųjų di-džiąją dalį iki šiol sudarė lietuviai.

„Jeigu kalbama apie Rusijos rin-ką, mūsų padėtis yra šiek tiek geresnė vien dėl to, kad pagrindinis kurorto klientas yra lietuvis. Užsieniečių pro-centinė išraiška yra šiek tiek mažesnė. Nepaisant to, ir lietuvačių daug dau-giau šiais metais atvyko, ir užsienio ša-lių svečių“, – sakė R. Kapačinskaitė.

Jos teigimu, maloniai nustebino pagausėję turistų srautai iš Lenkijos, kurie paskutinius metus traukėsi. Taip pat atvyksta daugiau skandinavų, latvių.

Panašią informaciją BNS pateikė ir šiuose kurortuose įsikūrusių vieš-bučių ir gydyklų atstovai: jie pastebi

sumažėjusį lankytojų iš Rusijos srau-tą, bet sako sulaukiantys daugiau lan-kytojų iš kitų kaimyninių šalių, Skan-dinavijos.

„Latvijos piliečių apsilanko maž-daug trečdaliu daugiau nei 2014 metais. Taip pat jaučiame ir svečių iš Balta-rusijos vis aktyvesnį domėjimąsi svei-katinimo procedūromis Druskinin-kuose, be to, mūsų nuolatiniai svečiai iš Izraelio nepamiršta mūsų procedū-rų ir atvyksta pas mus atsiveždami ir jaunąją kartą sveikatinintis į Druski-ninkus. Galime pasidžiaugti ir dažniau girdima prancūzų kalba bei sutinka-mais svečiais iš Skandinavijos šalių – jų susidomėjimą po truputį jaučiame, tikimės, kad jis nenuslūgs. Sulaukia-me ir lankytojų iš Vokietijos, Ukrainos, Pietų Korėjos, Jungtinės Karalystės ir kitų šalių“, – BNS informavo Druski-ninkų sveikatinimo ir poilsio centro „Aqua“ atstovė Jūratė Vaitkevičiūtė.

Druskininkuose įsikūrusio vieš-bučio „Violeta“ atstovo Mindaugo Ma-tulevičiaus teigimu, dauguma svečių iš Rusijos yra nuolatiniai svečiai, todėl jų sumažėjimo įstaiga nepajuto: jų už-sakymai sudaro apie 80 procentų visų užsakymų žiemos švenčių laikotar-piui. Tačiau viešbutyje pastebimas iš-augęs baltarusių, ukrainiečių ir latvių susidomėjimas, naujų klientų tikima-si pritraukti iš Skandinavijos šalių.

Į Druskininkų ir Birštono kuror-tuose įsikūrusią „Eglės“ sanatoriją per devynis šių metų mėnesius atvyko net 480 proc. daugiau klientų iš Šve-dijos ir Norvegijos nei praeitais metais per tą patį laikotarpį.

„Šiuo metu aktyvesniais rekla-mos veiksmais formuojami ir srautai iš Vokietijos. Nors augimas kol kas ne-žymus, bet iš šios šalies atvyksta vis daugiau klientų, kurie orientuojasi į brangesnes paslaugas ir išleidžia mūsų šalyje daugiau pinigų“, – sanatorijos pranešime cituojamas rinkodaros di-rektorius Edgaras Briedys.

Statistikos departamento duome-nimis, pirmąjį šių metų ketvirtį į Lie-tuvą atvyko 38,7 proc. mažiau rusų tu-ristų nei praėjusiais metais tuo pačiu metu.

BNS

Donatas Januta. „Lietuviški takai“, Vilnius, 2015 m., 300 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje pristatomi San Francisco advokato, istorijos tyrinėtojo Donato Janutos rašiniai apie šiandienos ir praeities Lietuvą ir lietuvius.

Aptarti santykiai tarp lietuvių ir žydų. Pristatyti Lietuvos karžygiai, tarp kurių generolai Povilas Plechavičius ir Vincas Vitkauskas, bei ko-vojusieji Afganistane. Aprašyti Amerikos lietuviai komunistai, jų gy-venimas ir veikla, jų susikirtimai su į JAV atvykusiais „dipukais“. Prisiminti du Amerikoje gimę lietuviai, kurie Lietuvoje tapo mirtini priešai – par-tizanas Adolfas Ramanauskas ir išdavikas Juozas Markulis...

Daug kitų žmonių, įvykių, ir vaizdų iš lietuvių gyvenimo bei veiklos rasite šiame rinkinyje. Autorius paseka ir lietuvių pėdsakus Baltarusijoje, Prūsijoje, Lenkijos Suvalkų krašte, Latvijoje. Knyga skirta visiems, kas do-misi Lietuva, lietuviais, jų veikla ir gyvenimu.

Knygą „Lietuviški takai“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.

Kaina – 25 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

A † A JONUI B. PETRULIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo seserį ONUTĘ ANTANAITIENĘ su šeima bei gimines ir artimuo-sius.

Sofijos Čiurlionienės vyr. skaučių būrelis

www.draugas.org/mirties.html

Apie mušimąsi į krūtinę

Kodėl mes mušamės į krūtinę?

Kiekvieno žmogaus sielos gelmėse įrašytas atsakomybės jausmas už pasaulį. Turime keletą arų ar keletą hektarų, tačiau nuolat kalbame, kaip reiktų sutvar-kyti pasaulį...

Na, ir ką gi: ar įmanoma užsimerkti prieš pasaulio blogį? Ne! Mes junte-me pareigą tvarkyti šią žemę, nes ir psalmėse parašyta: „Žemę jis atidavė žmonių vai-kams“.

Kas gi daryti su tuo klaikiu klanu ašarų, pamazgų, kraujo? Su tironija kovo-jama tironija ir susidaro tironija kvadratu. Už ašaras išliejamos ašaros ir susida-ro ašarų marios kubu. Prieš parašytą netinkamą žodį parašoma begalė dar ne-tinkamesnių...

Galbūt, matant tą nelemtą reiškinį, ir buvo pasakyta: „Nesipriešinkite pik-tam“. „Jei kas suduoda į kairį skruostą, atsuk jam ir dešinį“. „Jei kas ima jupą, ati-duok ir marškinius“.

Išsiliejusios pamazgos, kraujas, ašaros anksčiau ar vėliau susigeria žemėn. Bet jei neleidžiama joms savaime, kantriai susigerti pačioms, susidaro neiš-brendamas purvynas.

Tačiau, mąstant apie pasaulio blogį, regėti ir optimistinė išeitis. Galima pa-kirsti blogio kirmino gemalą, kad jis neišsivystytų ir niešliaužiotų po žemę. Šv. Raštas nurodė ir purvo versmės vietą: „Iš žmogaus širdies išeina blogos mintys, keiksmai, žmogžudystės...“ Iš žmogaus krūtinės į gražiąją Dievo žemę išteka tiek pamazgų...

Ir štai krikščionis, kumščiu mušdamasis į krūtinę, nori užtvenkti versmę, ne-išleisti žemės piktų minčių, šlykščių žodžių.

Ak, koks išganingas, koks veiksmingas gestas! Aš užgaunu krūtinę sau, ir su-mažėjo užgautųjų.

1992 birželio 27
Iš kn. „Tėvo Stanislovo pamokslai“ Vilnius, 1994 m.

Kristina Volertas, gyvenanti **Narberth, PA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

Donna Babarskis, gyvenanti **Hickory Hills, IL**, „Draugo“ leidybos išlaidoms sumažinti atsiuntė 50 dol. Esame dėkingi už paramą.

Juozas V. Dėdinas, gyvenantis **Woodland Hills, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Padėka už išsaugotą lietuviško žodžio skambėjimą.

Raminta Marchertienė, gyvenanti **Lemont, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

Irma Laisvėnas, gyvenanti **Hickory Hills, IL**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiausius padėkos žodžius skiriame Jums.

Patricia A. Kamar, gyvenanti **Palos Heights, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdus ačiū, kad remiate lietuvišką spausdintą žodį.

Narimantas Udrys, gyvenantis **Farmington Hills, MI**, pratęsė me-tinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų paramos dėka dar ilgai gyvuos lietuviškas spausdintas žodis.

Elena Calvano, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, kartu su metinės „Drau-go“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad finansiškai remiate mūsų laikraštį.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) spalio 11 d. 10 val. r. švęsime 28-tąjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Ketvirtadieniais 8 val. r. čia taip pat aukojamos šv. Mišios lietuvių kalba, po jų klausomos išpažintys. Kviečiame dalyvauti.

■ **Spalio 10 d. kviečiame visus į pirmąją lietuvišką Oktoberfest** šventę. Bus lietuviškų patiekalų ir alaus, šokių ir žaidimų, muzikos ir dainų. Vyks mugė. Šventę atidarys LR generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius. Vieta – „Priedainė“, Amerikos latvių kultūros centras, 1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728. Laikas – nuo 1 val. p. p. iki 8 val. v. Daugiau info tel. 908-331-0956 Saulius Galavackas (Dr. V. Kudirkos lituanistinė mokykla).

■ **Spalio 11 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Jaunimo** centro didžiojoje salėje bus rodomas Vilniaus teatro „Atviras ratas“ spektaklis suaugusiems „Sparnuotasis Matas“. Spektaklio pelnas skiriamas paremti Čikagos lituanistinę mokyklą. Vaidinimo metu maži vaikai bus nemokamai prižiūrimi! Bilietus (20 dol.) galima įsigyti Lithuanian Plaza Deli, „Kuni-gaikščių užieigoje“, Old Vilnius Café, o šeštadieniais – Čikagos lituanistinėje mokykloje, taip pat tel. 708-369-8324 (Antanas). Prieš spektaklį, nuo 12 val. p. p. Jaunimo centro kavinėje galėsite pavalgyti pietus, kuriuos paruos „Bravo Bites“. Pietų kaina – 15 dol. Pietų pelnas taip pat skiriamas paremti Čikagos lituanistinę mokyklą.

■ **Spalio 13 d., antradienį, 6:30 val. v. kviečiame** į dokumentinio filmo „Pakeliui į prielauką“ pristatymą (scenarijaus autorė ir režisierė – Ramunė Sakalauskaitė). Pristatymas vyks Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) patalpose, 307 West 30 Street New York, NY. Filmą skirtas vienam ryškiausių šiuolaikinių teatro režisierių Rimui Tuminui. Dokumentinėje juostoje stengiamasi atskleisti R. Tumino teatro virtuvės išskirtinumą ir ypatingą jo režisuojamų spektaklių reputaciją skonį. Jis pats pasakoja, kaip teatras atėjo į jo gyvenimą ir jį paveikė.

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejus 2015** metų moterimi išrinko Ireną Brokas Chambers už jos indėlį siekiant išsaugoti Baltijos šalių perkeltųjų asmenų (DP) istorinį ir kultūrinį paveldą. „Metų žmogaus“ pokylis vyks 2015 m. spalio 17 d., šeštadienį, muziejaus Gintaro salėje. 6 val. v. – atnaujintos parodos „No Home To Go To“ atidarymas; 7 val. v. – teatro „Žaltvykslė“ pasirodymas ir iškilminga vakarienė, šokiai. Dėl informacijos ir bilietų įsigijimo prašome kreiptis į muziejų telefonu 773-582-6500 • www.balzekasmuseum.org

■ **San Diego Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių mokykla** ir House of Lithuania kviečia pabendrauti su LR generaliniu konsulu Los Angeles Dariumi Gaidžiu. Susitikimas vyks

spalio 17-tą dieną, nuo 1 iki 3 val. p. p. Encinitas Community Center, 1140 Oakcrest Park Dr. Encinitas, CA. Jeigu turite klausimų apie šį renginį, prašome susisiekti su Algiu Bačansku tel. 760-723-4377 arba el. paštu abacanskas@aol.com

■ **Spalio 18 d., sekmadienį, 12 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje (6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629) bus rodomas filmas „Nematomas frontas“ (lietuvių k.). LŠSĮ nariai susirinkusius vaišins kareiviška koše. Kviečiame atvykti! Tel. pasiteirauti: 773-899-1067.

■ **Spalio 23 d. 4 val. p. p. American Museum of Natural History**, Central Park West ir 79 g-vė, New York, NY 10024, rengiama Aldonos Watts filmo „Dainų šalis“ premjera. Filmo kūrėjai Aldona ir Julian Watts įkvėpti savo močiutės pasakojimų apie jos karo metų vaikystę keliauja į Lietuvą – į Dainavą, kur sutinka penkias kaimo dainininkes – liaudies dainos ir paveldo plačiąja prasme puoselėtojas.

■ **Kviečiame visus į nuotaikingą New Yorko lietuvių mėgėjų teatro premjerą „Psichai“**, kuri įvyks spalio 25 d. 12 val. p. p. Mt. Carmel bažnyčios salėje adresu: Our Lady of Mount Carmel, 275 N 8th St., Brooklyn, NY 11211.

■ **Spalio 25 d., sekmadienį, organizacija „Vaiko vartai į mokslą“ kviečia visus rėmėjus** į tradicinius lėšų telkimo „Derliaus pietūs“ Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Pradžią – 12:30 val. p. p. Matysite trumpą meninę programą, sužinosite apie organizacijos remiamus dienos centrus Lietuvoje, kuriuos lanko rizikos grupės šeimų vaikai. Stalus ir vietas galima užsisakyti tel. 630-243-1089 (Rūta Šmulkstienė arba el. paštu: r.l.smulks.tys@sbcglobal.net) ir tel. 630-243-1228 (Rita Vencloviienė) arba el. paštu: venclovas@comcast.net).

■ **Spalio 31 d., šeštadienį, nuo 12:30 – 2 val. p. p. kviečiame visus niujorkiečius į Vėlinių popietę-meditaciją** Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo bažnyčioje (Church of the Annunciation of the Blessed Virgin Mary, 259 N 5th Street, Brooklyn, NY 11211). Prisiminsime artimuosius, palikusius šį pasaulį, uždegdami žvakelę už jų šviesų prisiminimą; klausysimės Vilniaus universiteto absolventų mišraus choro „Pro Musica“ atliekamų kūrinų.

■ **Waukegan/Lake County ir gretimų apylinkių lietuviai kviečiami į lietuviškas pamaldas** Santa Maria del Popolo parapijos koplyčioje, kurios vyksta kiekvieną antrą mėnesio sekmadienį 2 val. p. p. Koplyčios adresas – 116 N. Lake St., Mundelein, IL 60060. Šiais metais pamaldos vyks: spalio 11 d., lapkričio 8 d. ir gruodžio 13 d. Kviečiame gausiai dalyvauti. Tel. pasiteirauti: 224-717-1463.

Vilniuje, J. Basanavičiaus gatvėje, atidengtas bareljefas lietuvių tautos patriarchui dr. Jonui Basanavičiui, tai pat Vilniaus lietuviškos gimnazijos steigėjams Mykolui Biržiškai ir Povilui Gaidelioniui.

Dainiaus Labučio nuotr.

So what’s Lithuanian cooking like? Nauja knyga – atsakymas į šį klausimą!

LR generaliniame konsulate New Yorke buvo pristatyta Beatos Nicholson knyga „Taste Lithuania“. Tai šeštoji populiarios TV laidų vedėjos kulinarinė knyga, bet pirmoji – išleista anglų kalba. Pati autorė ją vadina „meilės laišku Lietuvai“.

A. Grybo nuotraukoje – LR generalinis konsulas New Yorke Julius Pranevičius ir knygos autorė Beata Nicholson.

Premijuotą knygą apie JAV lietuvius galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarus. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.